

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
 ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
 UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

16^E JAARGANG

WOENSDAG 18 MAART 1931

No. 794

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
 Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart
ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen; Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Redacteur-Secretaris: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.

Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeleekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en girorekening No. 145192.

17 MAART 1931.

Het geven van een overzicht over de geldmarkt wordt steeds moeilijker en noodzakelijkerwijs buitengewoon eentonig. Ook deze week kan alleen het oude refrein herhaald worden: Geld blijft uitermate overvloedig. De prolongatierente noteerde de geheele week 1 pCt.; particulier disconto was voor 1½ pCt. te plaatsen en callgeld werd voor ½ à ¾ pCt. ruim aangeboden.

* * *

De Minister van Financiën stelt de inschrijving open op schatkistpapier op 23 dezer. Aangeboden worden drie- en zes-maands promessen en 3 pCt. jaarbiljetten tot een totaal bedrag van f 45 miljoen.

* * *

De balans van De Nederlandsche Bank geeft weinig verandering van beteekenis te zien. De post binnenslandsche wissels daalde met f 300.000, terwijl de beleeningen een teruggang van nagenoeg f 250.000 te aanschouwen geven.

De goudvoorraad der Bank bleef vrijwel onveranderd. De zilvervoorraad klom met f 1,2 miljoen. De post papier op het buitenland en de diverse rekeningen op de actiefzijde der balans daalden respectievelijk met f 2,5 miljoen en f 300.000.

De biljettencirculatie verminderde met f 6,9 mil-

lioen. Het tegoed van het rijk blijkt met f 4,7 miljoen te zijn toegenomen. De rekening-courant-saldi van anderen daalden met f 150.000. Het beschikbaar metaalsaldo bedraagt f 2,1 miljoen meer dan verleden week. Het dekkingspercentage is ruim 56½.

* * *

De stemming op de wisselmarkt is deze week vast gebleven; er hadden flinke omzetten plaats. Londen steeg van 12.11¹⁴/₁₆ tot 12.12⁵/₁₆, terwijl Dollars van 2.4940 tot 2.4954 verbeterden. Dollars in Londen liepen aanvankelijk van 4.8580 op 4.8595 terug, doch sloten weder op 4.8580. Marken kwamen van 59.36½ op 59.41. (Dollars tegen Marken 4.2002½ na 4.1990). Fransche Francs schommelden rond de 9.76½ (Ponden tegen Frs. 124.14). Ook Belga's veranderden slechts weinig; de noteering handhaafde zich op ongeveer 34.77. Zwitsersche Francs iets beter: 48.01. Lires: 13.07, zooals de vorige week. Vast was de Oostenrijksche Shilling, die 35.09 noteerde. De Spaansche Peseta heeft zich niet kunnen handhaven en is van 27.12½ op 26.80 teruggedaan. De Scandinavische deviezen alle hooger: Kopenhagen: 66.74, Oslo 66.76 en Stockholm 66.83. Van de Zuid-Amerikaansche wissels zijn de Argentijnsche en de Uruguay Peso vast geweest, resp. 87 en 2.—. Rio is daarentegen teruggelopen en noteerde tenslotte 20½. De stemming voor de Oostersche deviezen bleef vast: Rupees 90%, Yen 123¼, Hongkong \$ 65½, Shanghai Taels 86.

Met het stijgen der wisselkoersen zijn termijnen weder teruggelopen: Ponden noteerden voor één- en drie-maands 1½ en 3⁹/₁₆ disagio. Dollars en Marken noteerden op deze termijnen resp. 26 en 54 en 11½ en 25 punten déport.

LONDEN, 16 MAART 1931.

Zooals in de laatste weken van het begrootingsjaar te verwachten was, was geld verleden week goed bruikbaar en nu en dan zelfs gezocht. De hulp van de Bank behoefde echter niet te worden ingeroepen.

Op de discontomarkt was de stemming iets zwakker, waarschijnlijk op grond van de verbetering in de waarden van het Pond tegenover het buitenland. De inschrijving voor de nieuwe schatkistpromessen op Vrijdag resulteerde dan ook in eene toewijzing op ongeveer 2¹⁰/₃₂ pCt., terwijl de noteering op 2½ sloot.

CRISISUITGAVEN EN LEENINGFONDS.

In het nummer van 18 Februari wees ik er op, dat de Minister van Financiën een beetje vergeten scheen te zijn, hoe van 1914—1924 de crisisuitgaven werden gefinancierd en dat hij dientengevolge inzake de financiering der nieuwe crisisuitgaven voorstellen deed, welke niet al te best klopten met hetgeen hij volgens de Memorie van Toelichting zich verbeeldde te doen. Hij zeide nl., den ouden crisisdienst weder te willen heropenen¹⁾ en de crisisuitgaven weder ten laste van het Leeningfonds te willen brengen, terwijl er in de genoemde jaren van het brengen van crisisuitgaven ten laste van het Leeningfonds nimmer sprake is geweest (noch in de betrokken begrootingwetjes noch in de Toelichtingen daarvan). De Minister geeft een en ander in zijn antwoord op de schriftelijke bedenkingen van de Kamercommissie voor de Belastingen (in wier handen de bedoelde voorstellen zijn gesteld), zij het dan niet met zooveel woorden — toe.

Daardoor voor de keuze te staan gekomen, of zijn voorstel alsnog te maken zooals hij het blijkbaar bedoeld had, nl. zooveel mogelijk den toestand, die van 1914—1924 bestond, te herstellen (hetgeen de genoemde Commissie hem op goede gronden aanriep), of wat hij werkelijk voorstelde te handhaven en dan nu ook in den breede toe te lichten, waarom hij een geheel anderen koers insloeg, koos hij het tweede. Wij staan dus nu op zuiver terrein.

Intusschen wachttten ons nu weer nieuwe verrassingen. De Commissie had terecht opgemerkt, dat „maakt men de begrooting van het Leeningfonds tot „crisisbegrooting, het onafwendbare gevolg is, dat de „Minister van Financiën wordt crisisminister; dat „deze bewindsman de voorgestelde crisisuitgaven heeft „te verdedigen, dat hij de gevoteerde gelden heeft „uit te geven en voor de uitvoering van de desbetreffende maatregelen verantwoordelijk is.” En zij laat hierop begrijpelijkerwijze volgen: „Dit nu kan toch nimmer in de bedoeling der Regeering hebben gelegen.”

Om met het eerste bezwaar tegen het nieuwe systeem te beginnen, de Minister weet er wel raad op. De nieuwe crisis-uitgaven zullen niet rechtstreeks op de begrooting van het Leeningfonds komen, maar eerst worden voorgesteld in den vorm van supplementaire begrootingkjes van Hoofdstuk V (Landbouw) voor de Landbouwcrisisuitgaven en Hoofdstuk X (Arbeid) voor de werkloosheidsuitgaven. Daar zullen de collega's van Landbouw en Arbeid hun crisisuitgaven dan kunnen verdedigen. Die begrootingen dan verhoogd zijnde, zullen de daaraan toegevoegde uitgaven bij een ander wetsontwerp weer aan die begrootingen worden onttrokken en ten laste van de begrooting van het Leeningfonds worden overgebracht. Dat ze daarmede tot crisisuitgaven worden gestempeld, moet dan de Minister van Financiën verdedigen. Met dit wel wat omslachtige kunstje is dan bereikt dat de Minister wien het aangaat (Landbouw, Arbeid, straks wellicht ook anderen) zijn voorstel tot het doen van uitgaven in verband met de crisis (crisis-uitgaven worden ze eerst later) verdedigen kan in de Volksvertegenwoordiging.

Blijft het — waarschijnlijk ook in de oogen der Commissie belangrijker — bezwaar, dat nu toch Financiën de begrootingposten voor Tarwewetje en crisiswerkloosheid enz. moet beheeren en daardoor

¹⁾ Ik laat nu rusten, dat er inderdaad van 1914—24 in het geheel geen crisisdienst was geweest en er dus van wederopening geen sprake kon zijn en wil aannemen, dat hij de officiële beschouwingen in de Millioenennota's omtrent de crisisuitgaven en ontvangsten als een officiële crisisdienst heeft opgevat, die weer terug moest komen, nu met een wettelijke basis. Ik heb op dit tevoren niet officieel bestaan van een crisisdienst in mijn vorig artikel slechts gewezen teneinde den werkelijken toestand te verduidelijken. Van praktische betekenis was het niet.

INHOUD.

	Blz.
CRISISUITGAVEN EN LEENINGFONDS door Prof. Mr. Dr. A. van Gijn	262
Over het verschil tusschen de Amsterdamsche en de Haagsche indexcijfers der kosten van het levensonderhoud door Dr. R. Claeys	264
De stijging van Rusland's productie en uitvoer, als tegenhanger van de depressie, speciaal in West-Europa II (Slot) door Mr. H. J. Onnes	265
De Rijksmiddelen	269
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
Onderzoek naar het Amerikaansche bankwezen door Prof. H. Parker Willis	270
De werelduitvoer van electro-technische artikelen in 1930 door A. Friedrich	272
AANTEKENINGEN:	
Indexcijfers van scheepsvrachten	274
INGEZONDEN STUKKEN:	
Onvoldoende geldcirculatie? door Prof. G. Cassel met naschrift door O. Schnabel	274
MAANDIJSERS:	
Overzicht der Rijksmiddelen	276
Conjunctuurgegevens betreffende de Vereen. Staten	277
Giro-kantoor der Gemeente Amsterdam	278
Postchèque- en Girodienst	278
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	278—284
Geldkoersen. Bankstaten. Verkeerswezen.	
Wisselkoersen. Goederenhandel.	

voor de uitvoering daarvan verantwoordelijk wordt. De Minister van Financiën vindt dit geen bezwaar. Er zijn immers reeds verscheiden posten op de Rijksbegrooting, die, schoon uitteraard slechts op één hoofdstuk kunnende voorkomen, toch door twee of meer ministers worden beheerd. En nu haalt de Minister een viertal gevallen aan, waarvan een met de zaak niets te maken heeft, terwijl in de drie andere gevallen inderdaad de onjuiste gewoonte in de Kamer ingeslopen is een anderen minister over het gebruik van een begrootingpost aan te spreken dan dengeen, die inderdaad door het betaalbaarstellen van gelden ten laste van dien post, dien post beheert. „Men weet in die gevallen den feitelijk verantwoordelijken minister, op wiens begrooting echter „de post niet staat, *wel te vinden*”, zegt de Minister. Mijn antwoord is: „Men vindt dien ten onrechte en uitgevonden zijnde, behoorde hij de critici naar den beheerder van den post te verwijzen. Of wel, nl. in de gevallen (Woningwet en Landarbeiderswet), waarin de feitelijke omstandigheden: het voorkomen van moeilijk afzonderlijk te beschouwen posten op twee begrootingen, soms tot aanspreken van den verkeerden minister leiden, moet men de begrooting veranderen en die beide posten op hetzelfde hoofdstuk overbrengen of wel, nl. in het geval der oud-gepensioneerden, moet men het zoeken naar en het vinden van den verkeerden minister staken; gedeelde verantwoordelijkheid, zegt terecht de N. Rott. Crt., leidt tot schuilevinkje spelen.¹⁾ Nimmer kan in het insluipen van een verkeerde en vermijdbare practijk een reden liggen om hetzelfde — nog veel onnoodiger — tot systeem te gaan verheffen.

Zwakker verdediging van een belangrijk punt van begrotingsbeheer (waarbij naar ik in het Handelsblad van 10 Maart uiteenzette, m.i. zelfs de Grondwet betrokken is) kan men zich moeilijk denken.

En wat zijn dan nu de groote voordeelen, die beoogd worden met dat volharden bij iets, dat, blij-

¹⁾ Er is geen enkele reden (het moest dan zijn, dat VIIB (Fin) een afdeling „Voorschotten” heeft) om niet de Voorschotten-Woningwet en Landarbeiderswet, die onverbreekbaar samenhangen met de Bijdragen ter zake, naar Hoofdstuk X en V over te brengen. De caritatieve ondersteuning van oud-gepensioneerden behoorde geheel onder Financiën te staan (al zijn er oud-militairen bij) op wiens begrooting de subsidie staat aan het fonds, waaruit de steun wordt verleend; en het geval met Waterstaat is een vergissing; de werken staan op Hfst. IX en worden ook door Waterstaat beheerd.

kens de aanvankelijke toelichting bij vergissing gekozen werd en dat zoo apert op verkeerde wegen leidt, afgezien van de vreeselijke ingewikkeldheid? Tweeërlei. Eenerzijds: De Minister van Financiën wil het overschot in het Leeningfonds, dat tegen het jaar 1944 wordt gecijferd (en dat, het zij nog eens gezegd, behoorde te leiden tot vroegere verlaging van de tijdens de vorige groote crisis ingevoerde bestemming: belastingen van het Leeningfonds) zoo noodig tot dekking gebruiken van nieuwe crisisuitgaven. A la bonne heure, het zij zoo! Maar hij kan dat ook bereiken door, als te zijner tijd bekend is, hoeveel er voor die dekking noodig is, dat bedrag van het Leeningfonds over te hevelen naar den nieuw ingestelden Titel Crisis-ontvangsten van de Algemeene Middelenwet. De Minister ziet daartegen op. Hij, die aan Kamerleden, die jaarlijks bezwaar maakten tegen de reusachtige *rentelooze* voorschotten van het Leeningfonds aan de Algemeene Rijksbegroting, tenslotte — met veel gekuischter woorden natuurlijk — zoo ongeveer antwoordde: Zeur niet meer, het zijn toch immers dezelfde contribuabelen, die aan Leeningfonds en Middelenwet betalen", is nu opeens ter zake uiterst fijngevoelig geworden en wil niet bij apart wetsvoorstel (maar toch wel „werkelijk") aan de opbrengst van bestemmingsbelastingen raken.

En anderzijds: Wij gaan nu een nieuwe heffing invoeren om de nieuwe crisisuitgaven zooveel mogelijk daarmede te dekken en de opbrengst daarvan kan aan het Leeningfonds direct worden toegevoerd, als ook de crisis-uitgaven op het Leeningfonds komen. Gesteld nu eens dat alles erg medeliep en de f 5 millioenen, eenige jaren van de sigaretten geheven, achteraf voor de dekking der nieuwe crisisuitgaven niet noodig waren, dan komen ze nu — aldus de Minister — automatisch aan de dekking van de van oudsbekende uitgaven van het Leeningfonds (rente en aflossing van crisisleeningen) ten goede. „Prachtig plan", zeg ik. Maar zoude het in dat onwaarschijnlijke geval zooveel moeite in hebben om wat de Titel Crisisontvangsten der Middelenwet dan aan onnoodige dekkingsmiddelen zou hebben, bij een wetje over te hevelen naar de Inkomsten-Leeningfonds?

Immers neen! Ik kan dus niet zeggen, dat die beide voordeelen van het plan om het Leeningfonds tot Crisisfonds te maken mij overtuigd hebben van de noodzakelijkheid om de groote door de Kamercommissie (en ook in de Nieuwe Rotterdammer Courant van Woensdag 11 Maart) daartegen ingebrachte staatsrechtelijke bezwaren, nu maar op den koop toe te nemen.

Het argument door de Redactie van het Handelsblad aangevoerd voor aanwijzing van het Leeningfonds als Crisisbegroting, nl. dat dan de Minister van Financiën op de tot het ressort van zijn collega's behorende crisisuitgaven niet slechts toezicht houden kan, maar ze mede kan beheeren (en dus voor die uitgavengroep een soort superminister wordt (v. G.)), is lijnrecht in strijd met het gevoelen van de betrokken Kamercommissie en wordt ook door den Minister van Financiën niet of uiterst bedekt te berde gebracht.

De Kamercommissie heeft na kennisneming van het hierboven bestreden antwoord van den Minister het zwijgen tot de zaak gedaan; „mondeling overleg" had ter zake tusschen Minister en Commissie niet meer plaats. Ging de zaak wellicht aan de Commissie „wie ein Mühlrad im Kopf herum"? Overtuigd, dat de voordeelen van het voorgestelde de bezwaren overtreffen, zal ze toch wel niet zijn? Bij de openbare behandeling moet het blijken. Krijgt de Minister zijn zin dan moet — voor het eerst in vijf jaren — gezegd worden, dat hij aan de orde in ons financieewezen een flinken ondiens bewijst.

* * *

Tenslotte nog een enkel woord over de noodzakelijkheid nu dadelijk reeds weder tot belastingverhoging

over te gaan teneinde aan de crisisuitgaven het hoofd te bieden. In de Kamercommissie vond het in mijn vorig artikel geopperde denkbeeld steun om eerst eens een jaartje de zaak aan te zien en inmiddels eenige procenten van de in de laatste jaren geheel ongewild, gekweekte zeer groote reserves voor die dekking te bestemmen.

De Minister bestrijdt dit met de opmerking, dat tegenover vette jaren magere staan. Inderdaad, reeds in den bekenden droom is dat met vette en magere koeien gedemonstreerd; maar in ons financieewezen der laatste tien jaren hebben de drie magere koeien maar een zesde deel van haar zeven vette collega's kunnen opslikken; gaat men twintig jaar terug dan vindt men, dat de zes magere koeien slechts ruim een vijfde van de veertien vette hebben opgeslokt en niet anders is het als men 30 jaar en verder teruggaat; dus wel een beetje anders dan in den Pharaoh's droom; de vette koeien overheerschen ook in de halve eeuw na de Indische baten in sterke mate.

De Minister zegt dan verder, dat men nooit op grond van vette jaren in het verleden, met voorbedachten rade, magere in de toekomst mag kweken. Op meevallers en tegenvallers in vorige jaren mag bij het ontwerpen van een budget niet worden gelet. Heeft men zonder het te willen in vorige jaren groote overschotten gekweekt (dus te veel belasting laten betalen) of tekorten laten ontstaan (dus te weinig geheven), nimmer zullen zij die teveel betaalden, of te weinig, daarvan in volgende jaren respectievelijk mogen profiteeren of daarin moeten voorzien; tekorten en overschotten moeten dus opgaan in het financieewezen der eenwen.

Alles anders wat tegen die leer pleit nu daargelaten, vraagt de wellicht domme scholier zich af: Waarom heeft dan toch de Minister in de Toelichting (Paragraaf 8) der nieuwe Comptabiliteitswet met klem op overbrenging der gunstige en ongunstige saldi van vorige jaren naar den dienst van volgende jaren aangedrongen¹⁾. Die overbrenging heeft slechts zin, als men het tegenovergestelde wil van wat de Minister nu de hoogste wijsheid acht, t.w.: Elk jaar absoluut op zichzelf!

Of 's Ministers bewering, dat in vroeger tijden nooit gevraagd is of vorige jaren een tekort of een overschot hadden gegeven, juist is, betwijfel ik zeer ernstig. Indien het echter zoo is, dan was het, omdat die vroegere tekorten of overschotten betrekkelijk onbelangrijk waren. Een periode van vier of vijf achtereenvolgende jaren, waarin van de hoofdbelasting (thans de Inkomstenbelasting) de helft tot driekwart, gelet op de uitkomst van den dienst, in de zakken der contribuabelen had kunnen blijven, hebben zich nooit voorgedaan. Beroep op een antecedent, altijd een zwak argument, is dus in casu onmogelijk. Als men met crisissen in het financieewezen rekening houdt, moet men dat ook doen met negatieve crisissen. Niets anders dus dan, dat de sigarettenopcenten gemakkelijk betaald zullen worden, maakt de heffing daarvan eenigszins aannemelijk. Maar zij het dan maar weinig, ook die heffing heeft de tendenz het leven iets duurder te maken. En dit is wat voor alles moet voorkomen worden, naast pijnlijke zorg, dat de werkloozenzorg niet strekt om de werkloosheid te vergrooten en te bestendigen, door een Regeering, die geen chronische crisis wenscht.

VAN GIJN.

¹⁾ Ik weet wel, dat de Minister het in de met de feiten strijdende toelichting van het wetsontwerp tot wijziging der Comptabiliteitswet (begin 1930) heeft voorgesteld, als ware dat overbrengen van gunstige of ongunstige saldi een speciale liefhebberij van de Tweede Kamer, waaraan hij nu maar toegaf, maar wie de Toelichting (Par. 8) der Comptabiliteitswet leest, ziet boven allen twijfel verheven, dat het plan van den Minister zelf is uitgegaan, en dat het wijzigingswetje van 1930 slechts noodig was, omdat het plan verkeerd was uitgewerkt in de Comptabiliteitswet. Men zie mijn artikel in de Vrijheid van 6 Mei 1930.

OVER HET VERSCHIL TUSSCHEN DE AMSTERDAMSCHEN EN DE HAAGSCHE INDEXCIJFERS DER KOSTEN VAN HET LEVENSONDERHOUD.

Het is tegenwoordig voor hen, die bij de samenstelling van indexcijfers der kosten van het levensonderhoud metterdaad betrokken zijn, wederom een goeden tijd: een tijd, dat aandacht wordt geschonken aan de resultaten van hun werk. In de jaren van de „Umwertung aller Werte”, toen het ruilmiddel een steeds grooter gedeelte van zijn waarde verloor, toen de prijzen onafgebroken stegen en de behoefte om de loonen hieraan aan te passen zich voortdurend deed gevoelen, was zulks ook het geval, en nieuwsgierig werd toen naar het verschijnen van elk nieuw cijfer uitgekeken. Sedert omstreeks 1922 werd dit anders: het scheen alsof een blijvende evenwichtstoestand was bereikt, de prijsbeweging beperkte zich tot enkele lichte golfelingen, binnen enge grenzen blijvend, en de praktische belangstelling voor de indexcijfers ging aan het tanen. Welk nut kan een maatstaf hebben, indien er niets te meten valt?

Doch weinige jaren later kwam een kentering. In 1924—1925 begon de daling van de groothandelsprijzen, waarvan het einde wellicht thans nog niet bereikt is. Weliswaar vertoonde de beweging van de prijzen in den kleinhandel slechts een zwakke afspiegeling van dezen val, hetwelk te meer bevreemding wekte naar mate — hoofdzakelijk na 1929 — de groothandelsprijzen het peil van vóór den oorlog naderden. Maar daling was er, ook in den kleinhandel, dus in de kosten van het levensonderhoud. Was hier geen aanwijzing omtrent een middel, dat in de felle crisis kon worden toegepast om tot verlaging der productiekosten te geraken?

Aldus zijn de indexcijfers der kosten van het levensonderhoud weer in het volle licht van de belangstelling geplaatst: zoowel van hen, die meer in het bijzonder geboeid worden door den theoretisch-wetenschappelijke kant der kwestie hoe het toch verklaarbaar is, dat de bewegingen van de kleinhandelsprijzen en van de kosten van het levensonderhoud zoo geheel anders dan die van de groothandelsprijzen in de indexcijfers tot uitdrukking komen¹⁾, als van hen, die met het oog op praktische doeleinden de bruikbaarheid van den maatstaf in overweging nemen en verdedigen.

De stemmen van deze laatsten doen zich met steeds meer aandrang hooren. Men spreekt van den vicieuzen cirkel: verkoopprijzen, crisis, werkloosheid, loonen, productiekosten. En deze cirkel kan slechts doorbroken worden, zooals Prof. Mr. Dr. Ant. van Gijn zegt in zijn artikel, in het No. van 11. Februari van dit blad gepubliceerd naar aanleiding van een vroeger verschenen artikel van Mr. van Genechten, „bij de kosten van het levensonderhoud, waar het probleem in dien cirkel wordt gevoerd”. Derhalve: verlaging van de loonen, binnen de perken van de verlaging der kosten van het levensonderhoud, zooals deze verlaging door de indexcijfers aangegeven wordt.

Het is niet de bedoeling om in de volgende uiteenzetting dit terrein te betreden. Wel wil ik mij veroorloven enkele beschouwingen te wijden aan een punt, waarmee Prof. van Gijn zijn stuk besluit en dat neerkomt op de vraag: hoe komt het, dat de kosten van het levensonderhoud sedert den zomer van 1929 in Amsterdam voor de arbeiders met 7.3 pCt. en in den Haag met slechts 3.5 pCt. (eigenlijk 3.6 pCt.) gedaald zijn? Een vraag, die inderdaad nauw verband houdt met een eventueele overweging van praktische maatregelen in de huidige omstandigheden.

De lezer moet nu niet verwachten in deze beschouwingen een volledig antwoord op die vraag te vinden. Die vraag is voor een afdoende beantwoording niet vatbaar. Zooveel factoren kunnen op het verschil van

invloed zijn! Allereerst bedenke men, dat bij de samenstelling van een indexcijfer allerlei bewerkingen, berekeningen, beoordeelingen en beslissingen een rol spelen, die ieder afzonderlijk voor de uitkomst van belang zijn en waarvan een ieder, die niet rechtstreeks bij de zaak betrokken is, geheel onkundig blijft. Periodiek worden de indexcijfers bekend gemaakt in de hoop en de verwachting, dat zij algemeen met vertrouwen zullen worden opgenomen; en gelukkig heeft het tot dusver aan dit vertrouwen niet ontbroken. Dit brengt evenwel mede, dat zelfs hij, die door praktische bemoeiingen met de technische bijzonderheden van een dergelijken index op de hoogte is, voor dezelfde moeilijkheden staat ten opzichte van andere cijfers, door andere instellingen geproduceerd.

Daardoor moet een onderzoek als dit dan ook beperkt blijven tot eenige opmerkingen naar aanleiding van wat de publicaties der twee gemeenten zelf te zien geven. En daartoe alleen. Andere beschouwingen, zooals de vraag van Prof. van Gijn omtrent het aantal winkels in den Haag en omtrent het wijduiteenbouwen van die stad, zijn voor de oplossing van het vraagstuk veel te algemeen. Wij weten uit het in 1929 gehouden onderzoek naar de prijsvorming in het kruideniersbedrijf te 's-Gravenhage, dat de toestand in dit bedrijf verre van schitterend is, en dat dit verband houdt met het bestaan van een veel te groot aantal verkoopgelegenheden. Maar ook te Amsterdam is er waarachtig aan winkels van alles en nog wat geen gebrek, en ook daar is het wijduiteenbouwen van den nieuwen stadsaanleg waar te nemen. Het distributiestelsel zal in den Haag wel niet zóó radicaal anders zijn dan te Amsterdam, dat de grotere lasten, welke het daardoor op de verbruikers zou leggen, als voldoende verklaring kunnen gelden voor het verschil in de indexcijfers der kosten van het levensonderhoud. Dit stelsel en deze lasten zijn nu eenmaal eigen aan onzen tijd en aan onze samenleving. Plaatselijke verschillen kunnen ongetwijfeld voorkomen; doch dit zal dan het geval zijn voor de bevrediging van bepaalde behoeften, en ook hiervoor moeten de gespecificeerde gegevens uit de publicaties eventueel een aanwijzing verschaffen.

Indien men nu de betreffende publicaties nagaat, dan vindt men, dat voor verschillende onderdelen van het budget het verloop der indexcijfers niets bijzonders te zien geeft, geen noemenswaardig verschil tusschen den Haag en Amsterdam. Dit is o.a. het geval met brood, kaas, eieren, waarvan de prijsbeweging in de laatste jaren in beide steden dus nogal parallel loopt.

Voor andere rubrieken daarentegen is er verschil. Zoo is er te Amsterdam een grotere daling waar te nemen dan te 's-Gravenhage bij kleding, brandstof, huisraad, vetten, groenten, visch.

Het valt trouwen op, wat bijv. groenten en visch betreft, dat deze artikelen, waarvan de prijzen sterk aan den invloed van de wisseling der jaargetijden onderhevig zijn, in de Amsterdamsche statistiek in overeenstemming daarmee soms vrij sterke schommelingen vertoonen, meer schommelingen en grotere dan in de Haagsche. Wat de oorzaak daarvan kan zijn, met name of de beoordeeling der soorten en kwaliteiten, die bij de samenstelling der statistiek worden gebruikt, hierop invloed kan hebben gehad, is natuurlijk niet zonder meer te zeggen. De behandeling van deze artikelen laat vanzelf meer ruimte open voor de speling van eigen opvattingen en subjectieve meeningen dan met andere rubrieken gebeuren kan, bijv. met vleesch of kruidenierswaren, waarvan de kwaliteiten (en de firma's, die de prijsnoteeringen verschaffen), wanneer zij eenmaal zijn vastgesteld, gemakkelijker kunnen worden aangehouden. Een voorbeeld daarvan kan evenwel worden vermeld. Van Maart op Juni 1929 geeft de Amsterdamsche statistiek voor aardappelen een stijging aan, onder den invloed van de nieuwe aardappelen, welke in laatstge-

¹⁾ Ik moge hieromtrent verwijzen naar mijn artikel over „De daling der groothandelsprijzen en haar invloed op de kosten van het levensonderhoud”, verschenen in het Nr. van E.-S. B. van 30 April 1930.

noemde maand naast de nog verkrijgbare oude aan de markt komen en waarvan de prijzen, zooals men weet, hooger zijn. De betreffende kwartaalpublicatie van 's-Gravenhage zegt echter: „De prijs van de aardappelen — de oude bleven ditmaal tengevolge van den overvloedigen oogst 1928 nog de geheele maand verkrijgbaar — was bijzonder laag: de gemiddelde prijs van klei-aardappelen bedroeg in Juni 1929 6 cent per KG. en in Juni 1928 16 cent”. Waaruit men mag besluiten, dat den Haag op grond van de genoemde overvloedigheid, in Juni 1929 de nieuwe aardappelen, zelfs de goedkoopere kwaliteiten daarvan, die toch ook door de arbeiders gekocht worden, buiten beschouwing heeft gelaten. Het gevolg is dan ook, dat, waar te Amsterdam de eenheidsuitgave per week van 30 cents in Maart verhoogd wordt op 34 cents in Juni, in den Haag in dezelfde periode een vermindering plaats heeft van 32½ op 22 cents, en dat verder deze vermindering met bijna 10 centen ook de totale uitgaven voor het geheele budget naar beneden drukt, waaruit voor deze maand het indexcijfer 78.7 (1921 = 100) is afgeleid. Ware het bedrag voor Maart in Juni bijv. niet verminderd, ware het alleen maar ongewijzigd gebleven, dan had het indexcijfer alleen reeds uit dien hoofde 79.5 bedragen en was de daling voor het totaal van Juni, 1929 op December 1930 niet geweest het door de Heeren Van Genechten en Van Gijn aangehaalde 3.6 pCt., doch 4.5 pCt.

Nu wil daarmee niet gezegd zijn, dat het geheele verschil tusschen den Haag en Amsterdam behalve aan het verschil in de intensiteit van de dalingsbeweging van eerstgenoemde rubrieken, aan deze en andere soortgelijke bijzonderheden van de interne technische bewerking zouden kunnen toegeschreven worden. Hierboven nam ik aan, dat plaatselijke omstandigheden niet alleen gewicht in de schaal kunnen leggen bij de prijsvorming van sommige artikelen, maar door de eigenaardigheden, die zij in sommige takken van handel brengen, de prijsvorming zelfs in meer of minder sterke mate kunnen bepalen. Dat melk te Amsterdam in het laatste kwartaal 1930 verlaagd is en in den Haag ongewijzigd bleef, heeft men bij de beschouwing van het vraagstuk te aanvaarden; opmerkelijk is alleen, dat dit artikel te Amsterdam den gebruiker toen goedkoop kwam dan bij den aanvang van 1929, en dat daarentegen de Haagse ingezetene hiervoor meer had uit te geven. Evenzoo dat vleesch, hetwelk te Amsterdam een zelfde verloop heeft als melk, in den Haag van September op December 1930 minder in prijs gedaald is dan in eerstgenoemde stad, en dat zelfs met deze daling de post er op het einde van 1930 een grootere uitgave veroorzaakt dan twee jaar vroeger. Misschien kan de inrichting van den melk- en van den vleeschhandel hiervoor verklaring geven. Omgekeerd vertoont de post huishuur volgens de Haagse cijfers een grootere stijging dan volgens de andere, mede als gevolg van de omstandigheid, dat het statistisch bureau aldaar elke drie maanden door een steekproef de wijzigingen in het huurpeil nagaat, terwijl Amsterdam dit slechts eenmaal per jaar doet.

Bij dit alles komt de belasting, waarvan de druk de laatste jaren is verminderd, en die in den Haag wél en te Amsterdam niet wordt meegerekend, in eerstgenoemde gemeente nog tot de algemeene verlaging bijdragen. Werd zij ook in de Haagse statistiek buiten beschouwing gelaten, dan zou deze van Juni 1929 op December 1930 nog een geringere daling vertoonen dan thans en wel 3.4 pCt. in plaats van 3.6 pCt.

Zoo zijn bij het vraagstuk alle onderdeelen afzonderlijk te beschouwen; het is een complex van detailpunten en de bestudeering er van kan niet anders dan detailwerk zijn. Het bovenstaande blijft beperkt tot enkele grepen. Zij mogen evenwel volstaan om aan te toonen, dat ook deze materie tenslotte ingewikkelder is, dan zij op het eerste gezicht misschien wel lijkt.

Dr. R. CLAEYS.

DE STIJGING VAN RUSLAND'S PRODUCTIE EN UITVOER, ALS TEGENHANGER VAN DE DEPRESSIE, SPECIAAL IN WEST-EUROPA.

II (Slot).

Thans laat ik dan eenige officiële Russische gegevens volgen, die met meer dan gewoon voorbehoud moeten worden gezien. Allereerst de begrooting voor 1931 en het ook door den Heer Bierens de Haan overgenomen overzicht van de The Economist, aangevuld met een resumé van het besluit van het Centraal Uitvoerende Comité der U.S.S.R., in haar derde zitting genomen.

De roebel is, zooals bij de Russische comptabiliteit gebruikelijk, aangenomen op de prijsbasis van 1926/27, zijnde f 1.25. De bedrijfsboekhoudingen berusten op deze basis en aangezien de levensbehoeften der arbeiders tegen onveranderde prijzen worden gedistribueerd, heeft de vier- à vijfvoudige prijsstijging op de vrije markt (voor sommige artikelen veel meer) alleen invloed op de reële waarde van dat deel der loonen, dat buiten de distributie om moet worden besteed en op het inkomen van hen, die geheel of ten deele van de distributie zijn uitgesloten (koelakken, renteniers, particuliere werkgevers en handelaren, priesters, enz.).

Een behoorlijke bedrijfscalculatie wordt er in elk geval wel door bevorderd. Een algemeene resultatenrekening over vorige jaren tegenover de eveneens opgenomen begrooting (voor 1931) heb ik niet kunnen vinden; evenmin balansen en winst- en verliesrekeningen van de bedrijven of afschrijvingspercentages.

Hoezeer dit een juiste beoordeeling onmogelijk maakt, men moet wel in aanmerking nemen, dat de productiebegrotingen van het vijfjarenplan in het algemeen zijn overschreden al zijn de later vastgestelde „contrôlecijfers” (jaarbegrotingen) hier en daar niet gehaald. Deze jaarbegrotingen zijn „planning schemes” of a.h.w. veldtochtsplannen voor het „economische bedrijfsfront”, min of meer in details ter uitvoering opgedragen aan voor hun onderdeel verantwoordelijke leiders.

Enkele financiële bladen namen m.i. ten onrechte systematisch speciaal de tekortkomingen op, voor een groot deel door de Sovjetorganen zelf geconstateerd. Wél kan een belangrijke factor zijn een eventuele misoogst in het overigens zeer uitgebreide landbouwgebied.

Het „Finanzplan” voor 1931 ziet er als volgt uit:

Begrooting (financieringsplan) in millioenen roebels.

Inkomsten.

Inkomsten collectieve en Staatsbedrijven	13.393
Belastingen	11.278
waarvan omzet belasting coöperaties e.d.	9.250
Verzekeringsorganisaties	2.664
Inkomsten uit de bevolking	3.881
waarvan staatsleeningen	1.300
„ spaargelden	400
Inkomsten van arbeidersorganisaties	400
Diversen	302
	<hr/>
	31.918

Uitgaven.

Bedrijven (1928/9 ca. 10.000)	21.099
waarvan Industrie	7.991
„ Electricificatie	865
„ Landbouw	4.785
„ Handel	2.708
„ Transport en verkeerswezen	3.310
„ Communale bedrijven	815
Sociale en Culturele bemoeiingen	5.785
Verdediging en marine	1.310
Bestuursorganen	696
Reservefonds	430
Aflossing op leeningen	382
Staatsverzekeringen	286
Diversen	430
Onvoorzien resp. algemeene Reserve	1.500
	<hr/>
	31.918

„The Economist” gaf de volgende details (hier eenigszins aangevuld):

Russische productiecijfers. (The Economist).

Artikel	Maatstaf	1928/1929 1e jaar	1929/1930 2e jaar	2e jaar in % van het le.		1931 3e Jaar. Jaarplan 1)
				Jaarplan 1)	Resultaat	
Steenkool	1000 tons	38.400	45.700	133	119	83.600
IJzererts	1000 „	7.270	10.250	147	141	16.100
Gietijzer	1000 „	4.026	4.969	137	124	8.000
Staal	1000 „	4.720	5.554	134	118	8.800
Olie	1000 „	13.555	17.083	118	126	25.500
Landbouwmachines	Mill. roebels ²⁾	202.4	312.9	184	155	760.—
Totaal „	Mill. „ ²⁾	1.413	2.101	144	149	2.483
Katoenverwerking	1000 tons	347	299	112	86	410
Wol	1000 „	52	63	³⁾	121	³⁾
Katoenen goederen	Mill. meter	2.830	2.414	111	85	³⁾
Wollen goederen	Mill. „	115	125	116	108	³⁾
Electriciteit	Mill. kwts. ³⁾	³⁾	2.9	³⁾	³⁾	4,5
Cement	1000 tons	2.181	2.969	151	136	35 mill. vaten
Zuren	1000 „	360	485	152	135	³⁾
Superfosfaat	1000 „	182	377	225	207	1.112
Huiden	1000 stuks	15.920	20.072	114	125	³⁾
Baksteen	Mill. „					4.824
Houten balken en planken	Mill. M ³					30.5
Papier	1000 tons					545
Schoenen	Mill. paar					84.6

¹⁾ Overeenkomstig het „herziene” plan. ²⁾ Waarde over alle jaren berekend volgens de prijzen in 1926/1927.

³⁾ Cijfers, welke hier niet beschikbaar zijn.

Deze details vindt men terug in de volgende „con-
trôlecijfers” voor 1931.

Na vastgesteld te hebben, dat het jaarplan 1930 op enkele punten niet volledig is uitgevoerd, maar dat de begrotingen van het vijfjarenplan voor de eerste 2 jaar, speciaal in de kolen-, ijzer- en staalindustrie, zijn overschreden, dat de collectivisatie van den landbouw in deze 2 jaren het vijfjarenplan reeds heeft overtroffen en dat de vervulling van het vijfjarenplan in 4 jaren verzekerd is, besluit de Centrale Uitvoerende Raad voor 1931 (met weglatingen uit het Duitsch vertaald):

Industrie.

1o. De productie van de staatsindustrie in zijn geheel zal die van 1930 met 45 pCt. moeten overtreffen, van welke verhooging 42 pCt. betreffen de productiemiddelenindustrie (industrie A.), onder leiding van den Oppersten Economischen Raad, en 57 pCt. de voornamelijk consumptie-artikelen produceerende industrie (industrie B.) onder leiding van het Volkscommissariaat voor verzorging. De totale productiestijging van industrie A. moet 58 pCt., die van industrie B. 29 pCt. bedragen.

2o. De volgende productieopdrachten worden verstrekt. (Zie hierboven: overzicht II, laatste kolom).

3o. Aan den Oppersten Economischen Raad wordt opdracht gegeven om in 1931 de exploitatie van minstens 15 van de 27 in aanbouw zijnde kolenmijnen en verder minstens 20 van de 32 in herbouw zijnde kolenmijnen te verzekeren. De nieuwe mijnen moeten

minstens 15.5 miljoen ton steenkool leveren, waarvan 7 miljoen ton in het Don-bekken, alwaar minstens 80 pCt. mechanisch moet worden gedolven. Er volgen dan analoge bepalingen voor de hoogovenbedrijven.

4o. De normen voor het verbruik van brandstoffen en metaal, geldig voor 1930, moeten 15 pCt. verlaagd worden.

5o. Voor industrie A. wordt de toename van de daar werkzame arbeiders op 10 pCt. gesteld; het totaal aantal op 2.7 miljoen. Voor industrie B. (consumptie-artikelen) wordt de vermeerdering in aantal arbeiders op 16 pCt. vastgesteld. De Opperste Economische Raad, het verzorgingscommissariaat en het arbeidscommissariaat dienen voor het ontslaan van overbodigen en voor doelmatige verdeling der arbeidskrachten te zorgen.

6o. De loonen worden vergeleken met 1930 met 6 pCt. verhoogd. Den bedrijfsorganisaties wordt verboden meer aan loon uit te geven dan de daarvoor bestemde bedragen.

Electrificatie.

De stroomopwekking moet per ulto. 1931 tot 12.7 milliard K.W.U. tegenover 8.8 milliard K.W.U. per ulto. 1930 worden opgevoerd.

Landbouw (c.f. invloed weersomstandigheden).

Voor 1931 moet de totale bebouwde oppervlakte voor alle cultures (winter- en zomerzaaitijd) 143 miljoen H.A. bedragen, waarvan 111 miljoen H.A. gra-

Voor wat den kleinen landbouw betreft ontleen ik aan andere Sovjetbronnen:
Bebouwde oppervlakte in 1000 H.A.

	Totaal		Staatsbedrijven		Collect. bedrijven		Afzonderlijke boerenbedrijven		Totaal	
	1928	1929	1930	1931	1930	1931	1930	1931	1930	1931
Suikerbieten	796	783	281.6	280	438.4	817	388.2	320	1108.2	1417
Katoen	913	1036	63.3	200	591.2	1430	870.5	615	1525.0	2225
Vlas	1729	2001	20.7	78	462.1	940	1755.1	1632	2237.9	2650
Hennep	965	872	1.9	20	127.2	300	620.6	600	549.7	920

Opbrengsten in miljoenen K.G.

	Bruto productie				Voor de markt beschikbaar					
	1929	1930	1931	pCt. der stijging	1929	1930	1931	1930	1931	pCt. der stijging
Suikerbieten	6250	15830	22390	15330	41.40	5160	15730	21790	16140	42.10
Katoen	890	—	2050	—	53.00	820	—	2090	—	56.60
Vlasvezel	350	—	530	—	27.90	240	—	420	—	53.40
Hennepvezel	470	—	540	—	34.30	140	—	250	—	77.40
Oliezaden	3090	—	6430	—	67.20	—	—	5210	—	88.10
daarvan Zonnebloemen ..	1760	2120	3330	—	57.10	8050	—	2920	—	71.60
Tabak	30	60	120	10000	93.30	30	60	120	9930	95.80

nen; technische cultures 13.5 miljoen H.A., waarvan 1.41 miljoen H.A. bieten, 2.1 miljoen H.A. vlas (lange vezel).

	1928/9	1929/30	Contrôle- cijfers '31
Bebouwde oppervl. in mill. H.A.	118	127.8	143
waarvan collectieve bedrijven ..		43.4	66
waarvan staatsbedrijven		4.8	9.5
Graanopbrengst in mill. ton ..	71.7	86.5 ¹⁾	97

Ter beschikking van de collectieve- en staatslandbouwbedrijven (graan, katoen, suikerbieten, vlas) worden gesteld in den vorm van de volgende productiemiddelen Rb. 4.785.000.000 (prijzbasis 1926/27):

a. Tractors 1.199.000 P.K. (56.000 stuks).

b. Diverse landbouwmachines ter waarde van Rb. 760.000.000.

c. Kunstmest: 153.000 ton stikstofmest: 220.000 ton kali; oplosbare fosfaten 1.204.000 ton; Thomas slakkenmeel 150.000 ton en kalk voor 500.000 H.A.

Het aantal tractorstations, dat de tractors met ploegen en zaai- en oogstmachines ter beschikking van de collectieve- en staatslandbouwbedrijven stelt op zeer interessante („kapitalistische“) voorwaarden, wordt tot 1400 uitgebreid met een tractorcapaciteit van 980.000 P.K. Aan het Volkscommissariaat voor den landbouw wordt opdracht gegeven bijzondere aandacht te wijden aan de rationeële organisatie van het werk in de collectieve bedrijven en de maximale belasting van de mechanische en menselijke arbeidskracht om te verkrijgen een intensieve bedrijfsleiding (enz.), zoodat de collectieve bedrijven (Colchozy) modelhoerderijen worden. (Staatsbedrijven (Sovchozy) zijn elk 30.000 tot 160.000 H.A. groot; enkele nog groter).

Verder volgen bepalingen voor het opvoeren van de veestapels der Veetrusts.

Eind Februari wordt geklaagd over gebrek aan onderdeelen. De groote tractorenfabriek in Stalingrad heeft de productie na enkele dagen moeten staken.

Verkeer en Transport.

De korting op de transporttarieven wegens daling van eigen kostprijs moet op minstens 9 pCt. van den kostprijs 1930 worden vastgesteld.

Totaal aantal arbeiders 962.000 man.

Totaal goederenvervoer 330 miljoen ton. 1929/1930 235 miljoen ton.

Gezien het feit, dat een reconstructieplan voor het spoorwegvervoer ontbreekt, moet worden voorgesteld, binnen 2 maanden een project over de principes en organisatie daarvan over te leggen; dit plan behoort rekening te houden met het plan voor de nieuwe aanschaffingen en met de ontwikkeling van het vervoer te water. (In Februari is een Amerikaansche deskundige met 154 ingenieurs aangesteld).

Arbeid.

Hieromtrent is besloten: „Als gevolg van de voor 1931 opgezette ontwikkeling van het bedrijfsleven en de „culturele werkzaamheid“ wordt het aantal arbeiders en beambten voor 1931 gesteld op 16 miljoen tegen 14 miljoen in 1930.”

„De enorm toegenomen behoefte aan geschoolde arbeidskrachten maakt de systematische scholing en verdeling daarvan, de strijd tegen overbodige arbeiders en het vaak wisselen van bedrijf tot een zeer bijzonder belangrijke taak. Een speciaal enquête-rapport over de maatregelen, waardoor de behoefte aan werkkrachten verzekerd wordt, dient binnen 1 maand te worden ingediend.”

Een verordening van 15 December 1930 bepaalt nader: Geschoolde (gequalificeerde) arbeiders mogen naar andere bedrijven worden overgeplaatst voor het geval zij in hun bestaande functie geen werkzaamheden hebben, die met hun capaciteiten overeenkomen. Bijzondere gunsten worden toegekend aan arbeiders en vaklui, die bij het werk uitblinken, een leidende rol spelen bij de organisatie van socialen productiewedijver in en tusschen bedrijven en in de keurtroepen van arbeiders („stormtroepen“, die de productienormen in zekere branches opvoeren), en aan hen, die meerdere jaren bij hetzelfde bedrijf werkzaam zijn of uitvindingen en voorstellen betreffende rationalisatie van den arbeid hebben gedaan (betere woningen, hooger onderwijs voor kinderen, studiereizen in het buitenland).

pen van arbeiders („stormtroepen“, die de productienormen in zekere branches opvoeren), en aan hen, die meerdere jaren bij hetzelfde bedrijf werkzaam zijn of uitvindingen en voorstellen betreffende rationalisatie van den arbeid hebben gedaan (betere woningen, hooger onderwijs voor kinderen, studiereizen in het buitenland).

Voor den landbouw zijn weer op een andere plaats o.a. de volgende bepalingen gemaakt:

Het werk wordt individueel, per groep of per brigade gewaardeerd. Als basis gelden arbeidsnormen, die door het collectieve bedrijf moeten worden afgemeten naar de quantitatief en kwalitatief bereikte beste resultaten in socialen productiewedijver, volgens de prestaties van keurtroep-brigades. De ter verdeling bestemde 75 pCt. van den oogst wordt uitsluitend verdeeld volgens in arbeidstijd gemeten kwaliteit en quantiteit aan arbeid. De leiders en de keurtroepen krijgen geen vast loon, maar deelen in de opbrengst en inkomsten op basis van hun arbeidsdagen.

Het gewone werk is in 4 rubrieken verdeeld: lichte, middel, en zware arbeid en gequalificeerd werk (tractorchauffeurs, monteurs, e.d.); voor de omrekening bestaan tabellen, die elken arbeider bekend moeten zijn. Bovendien worden ook hier premies uitgelooft in geld, industrie-artikelen, bevordering, studiereis, e.d. Bezoekers aan Rusland verzekerden mij, dat stukloon, waarvoor de keurtroepnormen blijkbaar als basis dienen, veel wordt toegepast, dat er althans in enkele fabrieken vlot gewerkt werd, dat de geschoolde arbeid zeer schaarsch is en dat — dit is een bekende algemeenheid — speciaal de jongeren enthousiaster voor het volvoeren van het plan ijveren dan de ouderen.

De volgende Russische cijfers betreffende petroleum zijn interessant:

Jaar	Productie	Boringen	Binnenland	Export
		in 1000 tons	resp. meter	
1913	9.215,9	269,8	6.060,0	947,7
1922/23	5.275,5	69,8	3.597,5	309,8
1923/24	6.040,7	123,7	3.456,0	723,8
1924/25	7.059,7	184,0	4.569,7	1.302,3
1925/26	8.318,5	290,3	5.402,2	1.473,1
1926/27	10.360,0	374,8	5.905,0	2.038,3
1927/28	11.590,0	350,1	6.770,0	2.739,6
1928/29	13.593,5	445,7	7.774,6	3.562,3
1929/30	17.205,6	581,0	10.105,8	4.516,3

Jaarplan 1931 stelt den export op 31 pCt. van de productie.

Productie in 1000 vat.

	1930	1929	1928
Ver. Staten	902.000	1.007.323	901.474
Venezuela	137.500	137.472	105.749
Rusland	136.000	99.507	84.704

(volgens den bekenden deskundige Dr. Mautner).

Handel met het buitenland.¹⁾

Bij de beschouwing dezer cijfers moet worden in aanmerking genomen, dat de waardeering der goederen door de Sovjetdouane (op c.i.f. of f.o.b. waarde) onbekend is, waardoor overeenstemming met de corresponderende invoerlanden niet is te constateeren. Dergelijke afwijkingen doen zich ook tusschen de cijfers van andere landen, bijv. Duitschland en Engeland, voor.

Volgens de Fransche douanestatistiek is de Fransch-Russische handelsbalans veel *ongunstiger* voor Frankrijk dan de Sovjet-cijfers aangeven. Dit is ook met Engeland en Duitschland het geval. De Sovjets hebben de aankopen in Frankrijk, vergeleken met andere landen, beperkt; zij laten nooit na bij officiëel en officieus contact met buitenlandsche staats- en handelsorganisaties op onderlingen wedijver te speculeeren. Zoo is begin van dit jaar vanuit Moskou instructie gegeven om tegenover de groote graaninvoeren in Nederland te trachten daar ook industrie-orders te plaatsen, „in het belang van de Nederlandsche industrie“. De regeling der credieten blijft daarbij het groote bezwaar (scheepsbouw).

¹⁾ Voor een zeer belangrijk deel verbouwd op teeltcontracten.

¹⁾ Grootendeels volgens Sovjet-statistieken.

Geregeld worden de bestellingen in de V. S., Duitsland en Engeland in vergelijkende totaalcijfers gepubliceerd; voor Duitsland worden de geplaatste orders maandelijks specifiek opgegeven; om een voorbeeld uit de zeer vele te noemen: tusschen 15 en 31 Januari zijn o.a. bij een fabriek in het Rijnland besteld „Steilröhrkessel mit je 1500 M². Heizfläche und 31 atm. Betriebsdruck für das Kraftwerk Sujowka im Werte von mehr als 2 Millionen Mark”.

Deze cijfers worden van Duitsche zijde tot nu toe niet tegengesproken; wel wordt door betrokkenen beweerd, dat de winst zeer gering is (disconto à forfait 22—25 pCt.) en door de Russen, dat de prijzen te hoog zijn o.a. omdat de grondstoffen en de loonen op de wereldmarkt meer dan in Duitsland zijn gedaald.

In zóóverre hebben dus de statistieken van den uit- en invoer zeer waarschijnlijk wél waarde, dat de oorzaak der verschillen niet in de hoeveelheden, maar in de waardeering is gelegen. Een tegenbewijs zou ook in het oog der Russische „Handelsvertretungen” tegenover het buitenland een al te eigenaardig effect maken.

De volgende cijfers, opgemaakt uit de douane-statistieken van Sovjet-Rusland, geven een beeld van den buitenlandschen handel (in Rb. 1000 à f 1.25).

I.	Gemiddeld 1909/13 incl. Polen en Randstaten	1928/29	1929/30	1929/30 in % van 1928/29 van 1909/13
Invoer naar Rusland (160 miljoen inw.)	1.139.000	836.303	1.068.742	127,8
Uitvoer uit Rusland	1.501.000	877.596	1.002.270	114,0
Omzet	2.640.000	1.713.899	2.071.012	121,1
Saldo	+ 362.000	+ 41.293	— 66.472	
Ter vergelijking: Duitsland, 63 miljoen inw.)				
Invoer (in Mk. 2000)	5.196.000	6.717.000		
Uitvoer (incl. reparatie- veringen)	6.018.000	6.741.000		
II. Naar artikelen.				
Invoer.				
Levensmiddelen	72.091	92.873		
Grondstoffen en halfabrik.	455.867	412.627		
Levende dieren	11.012	13.817		
Gereed fabrikaat	297.333	549.425		
Totaal	836.303	1.068.742		
Uitvoer.				
Levensmiddelen	215.689	274.284		
Grondstoffen en halfabrik.	559.267	625.431		
Levende dieren	3.291	1.004		
Gereed fabrikaat	99.349	101.551		
Totaal	877.596	1.002.270		

Wat de hoeveelheden betreft steeg de uitvoer in 1929/1930 met circa 50 pCt., naar waarde met slechts 14 pCt.

III. In- en uitvoer van en naar enkele landen (in 1000 Rbl.)

	1928/29		1929/30	
	Uitvoer	Invoer	Uitvoer	Invoer
Duitsland	208.537	188.465	214.254	234.389
Engeland	192.503	44.338	238.158	78.925
Frankrijk	43.139	30.425	44.716	32.255
Italië	30.156	8.225	47.266	10.305
Letland	69.994	15.312	70.083	14.907
Ver. Staten	38.469	152.925	44.580	280.360
Nederland	26.200	1.800	34.300	3.800

De volgende bestellingcijfers zijn nog van belang:

Russische bestellingen	Oct./Sept. 1927/28	Oct./Sept. 1928/29	Oct./Sept. 1929/30
(door handelsvertegenwoor- digen in:)	mill. Rb.	mill. Rb.	mill. Rb.
Duitsland	199	195	229
Ver. Staten	—	208	281
Engeland	98	99	153
Frankrijk	49	47	56
Italië	—	8	13
		557	732

Oostenrijk

Besteld zijn voor een groot deel machines, tractors, combines, complete installaties. Voor werktuigmachines wordt in Duitsland 12—18 maanden, voor andere machines en installaties tot 24 maanden, voor schepen 3—4 jaar crediet verkregen; in andere landen naar dezelfde basis.

Schepenuitvoer volgens Deutsche uitvoerstatistiek.

(in mill. Rmk.)	1927	1928	1929	1930 (niet volledig)
	0.74	6.65	10.03	8.5

Het belang der machine-importen uit Duitsland blijkt uit het volgend Russische overzicht:

Rusland is met Frankrijk Duitsland's belangrijkste afnemer voor machines; absoluut exportcijfer van machines is volgens Deutsche gegevens niet gedaald.

	Jan./Oct. 1929	Jan./Oct. 1930
Rusland	8 pCt.	12 pCt.) van den totalen
Frankrijk	10 „	13 „) uitvoer

De Deutsche export van andere artikelen naar Rusland daalde in procenten.

Sovjetpublicaties wijzen op de toename van den export van de groep levensmiddelen (granen) en grondstoffen-halfabrikaten tegenover den uitvoer van gereed fabrikaat, om te bewijzen, dat de verwijten van een groeiende concurrentie op industrieel gebied van den kant der U.S.S.R. ongemotiveerd zijn.

Bij den invoer is de stijging van den post gereed fabrikaat van groot belang, aangezien dit grootendeels industrie-installaties zijn. De rubriek grondstoffen-halfabrikaten vertegenwoordigt voor een belangrijk deel metalen en hoogovenfabrikaten.

Uitvoer van enkele voor ons land belangrijke artikelen van 1 September—1 October.

Artikel	1929/30		1928/29		1927/28		Kalender- jaar 1913 1000 ton resp. millioen Rb.
	tons	1000 Rb.	tons	1000 Rb.	tons	1000 Rb.	
Tarwe 1913 in 1000 tons ¹⁾	922.962	61.099	1	0.1	111.339	11.480	3.329
Rogge „ „ „ „ ¹⁾	323.145	12.924	370	27	114.934	10.119	646.5
Gerst „ „ „ „ ¹⁾	795.658	32.589	—	—	4.937	395	3.926
Haver „ „ „ „ ¹⁾	133.789	5.506	458	38	36.704	2.746	599.5
Erwten, boonen, linzen	53.446	6.684	96.104	15.290	54.879	6.497	
Vlas	71.583	34.436	40.110	28.989	27.380	21.278	
Hennep	10.246	3.121	8.493	2.813	8.165	2.823	
Bacon	6.108	4.394	16.027	10.945	15.471	9.635	
Eieren (kisten) } 1913 zeer belangrijk hooger {	198.000	10.996	477.367	27.763	863.381	40.464	
Boter	9.981	10.809	27.764	33.713	32.854	39.158	
Bont en vellen	3.484	83.069	3.527	109.116	3.422	119.323	
Gezaagd hout	2.767.665	91.839	2.090.669	77.472	1.328.519	53.526	
Fineerhout, w.o. triplex	59.605	8.914	47.059	7.558	30.328	4.646	
Ander hout	4.529.372	78.003	2.628.215	52.124	1.627.945	35.735	165
Suiker	108.260	27.345	124.481	35.183	133.098	34.167	27
Zonnebloemolie	7.027	1.978	25.739	7.194	10.838	3.685	
Lijn- en andere oliezaadkoeken	336.029	21.585	229.387	20.300	191.252	16.780	
Stijfselproducten	21.710	1.866	10.513	1.135	10.937	2.117	
Mangaanerts	874.518	15.199	899.969	19.059	498.882	13.752	14.5
Naphtaprodukten	4.554.863	157.323	3.642.114	132.614	2.782.749	107.021	50

¹⁾ Bij 1913 vergeleken wordt meer binnenlands verbruikt; de inkooprijzen (staatsmonopolie) zijn thans namelijk relatief laag.

De achteruitgang bij den *uitvoer* van vee, zuivelproducten en andere voedingsmiddelen vindt zijn verklaring in de gevolgen van de al te voortvarende uitvoering van de collectivisatie begin 1930. De plaatselijke Sovjets hebben toen vele middelgrote en grotere boeren willen dwingen hun levend en dood beslag in de „Kolchozen” in te brengen, met gevolg, dat deze hun vee slachtten. Stalin heeft daaraan door de bekende oekase een eind gemaakt. Sindsdien moet de toevloed naar de „Kolchozen” sterk aangegroeid zijn door de beschikbaarstelling van machines voor de Kolchozen en de lage inkooprijzen van het graan, dat voor een deel door de staatsfarmen zeer goedkoop aan de Graantrusts en de Staatscoöperaties moet zijn geleverd. Grootseche plannen zijn opgezet om runderen en varkens in het groot te fokken en om het daarvoor benodigde veevoer te verbouwen. De moeilijkheden zijn daar ongetwijfeld veel grooter.

Door het voorgaande hoop ik in elk geval bijgedragen te hebben tot het doel, dat ik mij had gesteld. In verband met het bezoek aan Rusland van diverse vooraanstaande Duitse industrieelen, die zich zake-lijk blijkbaar voldoende voor het „experiment” interesseeren om hun tijd er voor beschikbaar te stellen, zou het zeer interessant zijn een parallel te trekken tusschen de Russische „Staatswirtschaft” en de Duitse „Zwangswirtschaft”. Want met alle verschil gelden voor Duitschland zeer vele van de tegen het Russische stelsel ingebrachte economische, bureaucratische en politieke bezwaren niet minder; en toch neemt Duitschland als exportland een eerste plaats in. Als industrie- resp. grondstoffenland vullen zij elkaar aan. O.

DE RIJKSMIDDELEN.

In dit nummer treft men aan het gebruikelijke overzicht van de opbrengst der Rijksmiddelen over de maand Februari 1931, afzonderlijk en verenigd met die der eerste maand van 1931, in vergelijking gebracht met de raming van dat jaar en de opbrengst over dezelfde tijdvakken van 1930.

De gewone middelen brachten in de afgelopen maand *f* 34.578.900 op tegen *f* 39.851.100 in Februari 1930 en vertoonden mitsdien een achteruitgang van *f* 5.272.200. De totale opbrengst bleef voorts bij de raming een bedrag van *f* 4.579.100 ten achter.

De totaal-opbrengst over de eerste twee maanden van dit jaar bedroeg *f* 77.834.700, d.i. *f* 6.473.000 minder dan in hetzelfde tijdvak van het vorige jaar. Ook de raming werd in genoemde periode niet bereikt; de opbrengst was n.l. *f* 481.400 lager.

In vergelijking met de overeenkomstige maand van het vorig jaar vertoont alleen de dividend- en tantiëmebelasting, de wijn-, de gedistilleerd- en de tabakaccijns en de domeinen, wegen en vaarten een hooger opbrengstcijfer. Daarentegen brachten minder op de grondbelasting, de personeele belasting, de inkomstenbelasting, de vermogensbelasting, de rechten op den invoer, het statistiekrecht, de zout-, de geslacht-, de bier- en de suikeraccijns, de belasting op gouden en zilveren werken, de rechten en boeten van zegel, de rechten en boeten van registratie, de rechten en boeten van successie, van overgang bij overlijden en van schenking en de loodsgelden. Uit een en ander blijkt, dat de economische crisis gevoelig voor de schatkist begint door te werken. Vrijwel over de geheele linie valt een vermindering in opbrengstcijfer te constateren. Ook op zichzelf beschouwd was de opbrengst der afgelopen maand ongunstig. Een ontvangst van ruim *f* 34,5 miljoen is zelfs voor de kortste maand van het jaar gering. Men moet tot Februari 1925 teruggaan, om een dergelijke lage ontvangst te vinden. En dit ongunstig resultaat was waarlijk niet te wijten aan de grondbelasting en de personeele belasting, welke, zooals bekend, voortaan grotendeels aan de gemeenten ten goede zullen komen; immers, indien

men deze beide belastingen buiten beschouwing laat, blijkt, dat de overige middelen *f* 5.390.800 minder dan 1/12 der raming hebben opgebracht.

De grondbelasting leverde nog *f* 661.900 voor de schatkist op, of *f* 132.300 minder dan in Februari 1930. Weliswaar komt, te beginnen met het belastingjaar 1931 nog slechts een vierde van de opbrengst ten bate van de Rijksmiddelen, doch het nieuwe belastingjaar heeft nog slechts weinig opgebracht. Gerekend over twee maanden werd in het loopende jaar *f* 142.200 minder ontvangen dan in het voorafgaande. Van de voor 1931 geraamde *f* 5.800.000 kwam reeds *f* 3.884.500 binnen. Hieraan is het dan ook toe te schrijven, dat de raming in de eerste 2 maanden met *f* 2.917.800 werd overschreden, hetgeen echter een geheel verkeerde voorstelling omtrent den loop van dit middel wekt.

Wat de personeele belasting betreft valt een overeenkomstig verschijnsel op te merken. Met ingang van het belastingjaar 1931 wordt deze belasting geheven ten bate van de gemeenten. De vroegere belastingjaren hebben evenwel in de afgelopen maand nog *f* 983.100 opgeleverd, welke dus aan het Rijk ten goede komen. Gerekend over 2 maanden werd voor het Rijk nog *f* 4.284.500 ontvangen, d.i. *f* 54.200 meer dan in de maanden Januari en Februari van het vorige jaar en *f* 84.500 méér dan het geheele voor 1931 geraamde bedrag. In de volgende maanden is echter nog maar weinig uit de oude belastingjaren te verwachten. De raming werd, gerekend over twee maanden, met *f* 3.584.500 overtroffen, doch het zal nu wel duidelijk zijn, dat aan dit cijfer geen beteekenis mag worden gehecht.

De inkomstenbelasting vertoonde, vergeleken met dezelfde maand van het vorige jaar, een teruggang van *f* 309.700. Daarentegen werd de raming overtroffen (met *f* 97.000), doch de eerste maanden van het jaar zijn voor deze belasting gunstig. Wel moet hierbij worden bedacht, dat de voor 1931 geraamde opbrengst *f* 5.000.000 hooger is gesteld dan voor 1930. Gerekend over twee maanden viel een daling van *f* 801.200 ten opzichte van dezelfde maanden van het vorige jaar waar te nemen, terwijl boven 2/12 der raming een surplus van *f* 922.400 kon worden geboekt. Bij vergelijking van de ontvangsten over de eerste twee maanden van 1930 en 1931 blijkt voorts, dat de geïnde bedragen als volgt over de verschillende dienstjaren kunnen worden verdeeld:

	Jan. en Febr. 1930	Jan. en Febr. 1931
1927/1928	<i>f</i> 97.700	—
1928/1929	„ 580.500	<i>f</i> 111.600
1929/1930	„ 15.212.000	„ 533.500
1930/1931	—	„ 14.443.900
	<i>f</i> 15.890.200	<i>f</i> 15.089.000

De malaise doet zich blijkbaar ook reeds bij de inkomstenbelasting gevoelen, zij het nog in beperkte mate. Daar de aanslagen op in het verleden genoten inkomsten berusten, is de terugslag der huidige conjunctuurwisseling voornamelijk in de toekomst te verwachten.

Ook de vermogensbelasting deelde in den algemeenen teruggang. In de afgelopen maand kwam *f* 42.200 minder binnen dan in de overeenkomstige maand van 1930. Voorts dekten de ontvangst en de gemiddelde maandraming elkander vrijwel (opbrengst *f* 700 hooger). Gerekend over twee maanden wees de vermogensbelasting een teruggang aan van *f* 134.800; daarentegen werd het evenredig deel der raming met *f* 43.700 overschreden. Ook hier dus een inzinking, waarvan nog met geen mogelijkheid kan worden voorspeld, in hoeverre zij verder zal doorwerken.

De dividend- en tantiëmebelasting vertoonde een accres, zij het tot het luttel bedrag van *f* 200. Deze stijging weegt niet op tegen de daling, die in de maand Januari was naar te nemen. Gerekend over twee maanden is in 1931 dan ook reeds een achter-

stand ontstaan van f 11.800. Een vergelijking met de raming biedt een nog veel ongunstiger beeld; het nadeelig verschil over twee maanden bedraagt nl. niet minder dan f 1.646.300. Hierbij moet echter niet uit het oog worden verloren, dat de groote bedragen eerst in het midden van het jaar binnenkomen. Voorshands valt op den loop van dit middel nog geen peil te trekken.

Nog slechter staat het ervoor met de invoerrechten, die vergeleken met Februari 1930 met f 855.400 terugliepen. Ook op zichzelf beschouwd waren de inkomsten niet hoog, nl. f 899.400 minder dan de gemiddelde maandraming. Gerekend over twee maanden bedroeg de teruggang f 1.282.600 ten aanzien van de opbrengst der beide gelijknamige maanden van het vorige jaar en f 1.507.700 ten opzichte van de raming. De malaise en de daarmede samenhangende waardevermindering van onzen buitenlandschen export komen bij dezen middelenpost sterk tot uitdrukking. Hetzelfde geldt voor het statistiekrecht, dat in de afgelopen maand f 89.200 minder opbracht, terwijl de ontvangsten f 110.600 beneden de raming bleven. Gerekend over twee maanden beliep de teruggang respectievelijk f 169.800 en f 186.700.

De accijnzen vertoonden een onderling verschillend beeld. De zoutaccijns gaf opnieuw een daling in opbrengst, thans van f 39.200. Ook de gemiddelde maandraming werd niet gehaald (nadeelig verschil f 17.400). Aan den anderen kant moet niet worden vergeten, dat de ontvangsten in de eerste maanden van 1930 buitengewoon hoog waren en dat met het oog hierop de voor 1931 geraamde opbrengst f 500.000 hooger is gesteld. Bijzonder sterk was de daling, die de geslachtaccijns te zien gaf (van f 280.300). In de laatste tien jaren werd alleen in Februari 1922 een dergelijk laag opbrengstcijfer verkregen. De vermeerderde invoer van buitenlandsch gekoeld vleesch, waarvan wel invoerrecht, doch geen accijns wordt betaald, is hier de aanwijsbare oorzaak; daarnaast vormen de lagere prijzen van binnenlandsch slachtvee een factor van beteekenis. De wijnaccijns leverde een surplus van f 8.300, waardoor de teruggang in de vorige maand weer voor ongeveer de helft werd goedge maakt; overigens zijn de beide eerste maanden van elk kwartaal voor dit middel van weinig belang. De gedistilleerdaccijns vertoonde een stijging in opbrengst van f 287.900, welke meevaller te danken is aan de met 1 Februari jl. in werking getreden verhooging van den accijns van f 180 tot f 200 per H.L.; bovendien wordt de verhooging nagevorderd voor het gedistilleerd, dat op gemeld tijdstip in opslagplaatsen aanwezig was. De bieraccijns bracht f 112.400 minder op; nog grooter was het nadeelig verschil ten opzichte van de raming (f 413.400). Toch werd het laagtepunt van Januari jl. weer met ongeveer f 10.000 overschreden. Ook de suikeraccijns bracht minder op; het decrees beliep f 547.500, terwijl in vergelijking met de gemiddelde maandraming een nadeelig verschil van niet minder dan f 721.700 was te constateeren. De voordeelige maanden zijn voor dezen accijns blijkbaar afgelopen; of het voor 1931 geraamde opbrengstcijfer van f 53.400.000 (f 5.600.000 hooger dan voor 1930 werd aangenomen) zal worden bereikt, mag voornamelijk worden betwijfeld. Tenslotte de tabakaccijns, die ook ditmaal niet teleurstelde, doch een surplus (van f 40.600) voor de schatkist opleverde. De reeds gedurende eenige jaren waar te nemen stijging, gevolg van een toenemend gebruik van rookartikelen, in het bijzonder van sigaretten, houdt nog steeds aan. Toch werd de gemiddelde maandraming ditmaal niet geheel bereikt (opbrengst f 111.600 minder). Eene vergelijking van de opbrengsten der accijnzen over de eerste twee maanden van 1931 met die van 1930 en met de raming leidt tot het volgende resultaat:

	Opbr. 2 m. 1930	Opbr. 2 m. 1931	Raming 2 m. 1931
Zout	f 437.800	f 368.900	f 333.300
Geslacht	„ 2.034.000	„ 1.445.900	„ 2.050.000

Wijn	„ 76.900	„ 69.100	„ 433.300
Gedistilleerd .	„ 5.980.300	„ 6.525.500	„ 6.166.700
Bier	„ 2.199.700	„ 1.896.500	„ 2.733.300
Suiker	„ 8.541.000	„ 8.187.700	„ 8.900.000
Tabak	„ 4.897.800	„ 5.113.300	„ 4.833.300

De belasting op gouden en zilveren werken leverde f 18.100 minder op; over 2 maanden bedroeg de teruggang f 35.000.

De middelen, die meer in direct verband staan met het zakenleven, verminderden sterk in opbrengst. De zegelrechten liepen terug met f 400.700, waarvan het grootste deel (f 281.500) aan een trager vloeien der beursbelasting was toe te schrijven. Maar vooral de registratie-rechten vertoonden een treurig beeld. Van f 3.720.700 (een overigens abnormaal hoog opbrengstcijfer) in Februari 1930 daalden zij thans tot f 1.258.600. Ook de raming werd bij lange na niet bereikt (opbrengst f 958.100 minder). Nog duidelijker blijkt de economische depressie uit het volgende staatje:

	Opbr. 2 m. 1930	Opbr. 2 m. 1931	Raming 2 m. 1931
Zegelrechten .	f 4.649.100	f 4.146.300	f 4.500.000
Registratie-rechten . . .	„ 5.994.800	„ 2.602.300	„ 4.433.300

De successierechten daalden met f 255.800 en bleven ook beneden 1/12 der raming (met f 667.000). Gerekend over twee maanden werd in het loopende jaar, dank zij de ruime baten in Januari jl. f 632.400 meer geïnd dan in 1930; daarentegen kwam f 564.400 minder binnen dan 2/12 der raming. Met een verdere daling moet ook bij dit middel rekening worden gehouden.

De domeinen verschaften f 34.300 meer door bijzondere omstandigheden, terwijl de loodsgelden f 96.600 minder opleverden. De loop van laatstgenoemd middel blijft teleurstellen; gerekend over 2 maanden werd reeds f 107.200 minder ontvangen dan in 1930 en f 99.100 beneden het evenredig deel der raming.

De inkomsten van het „Leeningfonds 1914” kwamen van f 5.851.900 op f 4.626.900. Van laatstgemeld bedrag was f 1.473.300 aan de Verdedigingsbelasting te danken. Gerekend over twee maanden viel een vermindering te bespeuren van f 13.977.800 tot f 10.514.500. Aan zegelrechten van buitenlandsche effecten werd in dien tijd f 29.500 meer ontvangen, hetgeen op een meerderen invoer van buitenlandsche fondsen wijst.

Voor het „Wegenfonds” kwam in de afgelopen maand f 543.200 binnen tegen f 497.400 in Februari 1930. Van eerstgenoemd bedrag komt f 531.700 op rekening van de wegenbelasting, terwijl de rest of f 11.500 wordt bijgedragen door de rijwielbelasting. In de eerste twee maanden kwam aan het Wegenfonds ten goede f 1.115.900, waarvan f 1.094.600 wegenbelasting en f 21.400 rijwielbelasting. In het vorige jaar bedroegen de beide laatstgenoemde opbrengsten onderscheidenlijk f 481.200 en f 16.300.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING. ONDERZOEK NAAR HET AMERIKAANSCH BANKWEZEN.

Enquête van de „Glass” commissie; bank- en effectenspeculatie.

Prof. H. Parker Willis te New-York schrijft ons:

Het meest opvallende feit, dat tot dusverre door de senaats-commissie voor het onderzoek van het bankwezen aan het licht is gebracht, betreft de tegenwoordige positie van het Federal Reserve System. De vraag of het, zooals de ervaring van de laatste jaren heeft geleerd, niet goed zou zijn om restricties toe te passen op de leeningen, verstrekt door de Federal Reserve Banken op onderpand van staatsobligaties, is ernstig naar voren gebracht. Terwijl sommige personen, welke door de senaats-commissie zijn gehoord, zich hebben uitgesproken tegen het opleggen van een dergelijke restrictie, heeft toch de meerder-

heid maatregelen in dien zin aanbevolen en hebben sommigen het absolute verbod van leeningen van deze soort voorgesteld. Er is een bepaalde strooming, welke zich heeft uitgesproken voor het opnemen van leeningen door „member banks” tegen onderpand van „eligible paper” (ander dan schatkistpapier) evenals dat thans geschiedt, maar op voorwaarde dat de rente 1 pCt. hooger zal zijn dan het gewone disconto van de Federal Reserve Banks voor dergelijke leeningen. Nog een ander voorstel, dat is ingediend, behelst het verbod voor het opnemen van dergelijke leeningen, maar met het toekennen van de macht aan de Federal Reserve Board om, hetzij eenstemmig of bij goedkeuring van niet minder dan 5 leden, het verbod te schorsen, telkens wanneer zij dit noodzakelijk achten.

Van het standpunt van algemeene bankpolitiek is tot dusverre het meest belangwekkende punt van het onderzoek de positie van de z.g. „security affiliates” of emissiehuizen. Het onderzoek heeft aan het licht gebracht, dat practisch elk van de groote banken van het land een of meer van dergelijke „security affiliates” bezit. Tot de transacties, welke door deze instellingen veelvuldig worden gedaan, behooren:

1. transacties in de aandelen van de bank zelf, met het doel om de koersen op peil te houden en het kopen door beleggers op hooge koersen te vergemakkelijken;

2. het kopen en verhandelen van aandelen, die in de open markt worden gekocht en daarna aan de cliënten van de bank worden verkocht op prolongatie, die de bank zelf verleent;

3. het kopen en inschrijven (underwriting) op groote emissies, waarvan sommige door de bank zelf worden overgenomen door haar „trust department”, hetzij voor speciale trustfondsen of voor algemeene beleggings- (holding-) doeleinden;

4. het leenen van groote bedragen van de hoofdbank met het doel om „pool” transacties in effecten te verrichten (vooral ten tijde van de paniek in 1929).

Als geneesmiddelen heeft men in de eerste plaats aanbevolen, dat de „security affiliates” geheel zullen worden afgeschaft, verder, dat zij onder officieel toezicht moeten komen en dat hun portefeuilles gepubliceerd moeten worden, en tenslotte dat haar het doen van bepaalde transacties geheel zou worden verboden, zooals bijv. speculatie in de aandelen van de moederbank, en dat zij slechts tot een beperkt bedrag van de moederbank zouden mogen leenen.

* * *

Bijna even belangrijk zijn de onthullingen geweest met betrekking tot het onderzoek van het huidige credietstelsel. De Federal Reserve Bank of New-York had geen idee van den gevaarlijken toestand van de Bank of the United States tot ongeveer een maand voor de débacle plaats vond; en de voorzitter van de Federal Reserve Bank verklaart, dat de bank zelden meer dan één employé aan de nationale of staatsinspecteurs meegeeft bij hun onderzoek, dat van tijd tot tijd bij de banken plaatsvindt.

Zoowel de Comptroller of the Currency als de Superintendent of Banks of the State of New-York verklaarden, dat het eenige effectieve middel, dat zij in de hand hebben om slechte bankpraktijken tegen te gaan — het sluiten van slecht geleide instellingen — een te strenge straf is om te gebruiken tegen het groote aantal praktijken, die verbetering eischen. In plaats hiervan bevelen beiden het toekennen van volmachten aan de inspecteerende autoriteiten aan om bankdirecteuren te ontslaan, die zich schuldig hebben gemaakt aan ongewenschte praktijken of die de maatregelen, door deze autoriteiten aanbevolen, negeren. Een ander middel, dat door den superintendent of Banks of the State of New-York is voorgesteld, is om de fusie van banken, waarvan er een op het punt van faillissement staat of zich in een gevaarlijke positie

bevindt, onder dwang door te voeren, zonder te wachten op het bekendmaken van het besluit aan aandeelhouders en op het verkrijgen van hun toestemming.

Van groot belang zijn de feiten, die gedurende de „hearings” zijn onthuld betreffende het beheeren van trustfondsen, waarop zeer zeker critiek kan worden uitgeoefend. De overtuiging wint meer en meer veld, dat dergelijke belangen, die het beheeren van persoonlijke trustfondsen betreffen, in het geheel niet in handen van handelsbanken behooren te zijn. Dat het een fout was van de Federal Reserve wet om haar deze macht te verlenen, wordt thans algemeen toegegeven en de vraag is, hoe men uit den tegenwoordigen toestand kan geraken. De Heer Owen D. Young heeft het voorstel gedaan, dat slechts de nationale banken de bevoegdheid zullen hebben om de functie van depositobank uit te oefenen en dat alleen aan de staatsbanken de bevoegdheid zal worden toegekend voor het beheeren van trustfondsen, terwijl de functie van het uitgeven van effecten en de promotorsfunctie aan geen van beiden zal toekomen, maar zal worden verleend aan speciaal georganiseerde onafhankelijke financieringsmaatschappijen. Dit voorstel, hoe logisch het ook is, wordt door velen als te idealistisch beschouwd of als niet politiek uitvoerbaar in den tegenwoordigen tijd.

* * *

Gedurende de geheele discussie heeft op den voorgrond gestaan het vraagstuk van het verstrekken van leeningen, op onderpand van effecten, door alle soorten van banken voor kennelijk speculatieve doeleinden. Dat deze leeningen abnormaal zijn toegenomen en dat zij bezig zijn het oudere type van handelspapier te vervangen, wordt algemeen toegegeven. Zij zijn in strijd met het liquide karakter van de activa van alle banken, en ook met dat van de Federal Reserve Banken wegens het feit, dat de laatsten gewoonlijk leeningen verstrekken aan de „member banks”, die zich op groote schaal met effectentransacties oecupeeren. Dit vraagstuk is speciaal acuut in verband met den huidige toestand van de spaardeposito's. Volgens de Federal Reserve wet was voor dergelijke deposito's een lagere dekkingsbasis van slechts 3 pCt. vereischt, terwijl de banken het recht hadden om de betaling aan de spaardepositohouders uit te stellen, ingeval deze te dringend om terugbetaling vroegen. In het algemeen hebben de banken bijna nooit gebruik gemaakt van dit uitstel, omdat, indien zij dit deden, deze maatregel beschouwd zou worden als een aanwijzing, dat er iets niet in orde was, hetgeen dan waarschijnlijk een run op de bank zou veroorzaken. De spaardepositohouders zijn echter niet op een speciale wijze beschermd en staan op één lijn met de depositohouders, die direct hun geld kunnen terugvragen, met het gevolg, dat zij steeds aan het kortste eind trekken. Bij haar faillissement had de Bank of the United States een grooter bedrag aan spaar- dan aan dadelijk opvraagbare deposito's, aangezien deze laatsten in de dagen, voorafgaande aan het uitspreken van haar faillissement, tengevolge van het trekken van cheque's door middel van de clearinghuizen, waren verminderd. Dit is dus een andere kant van het vraagstuk van de liquiditeit van de bankactiva en de recente gebeurtenissen doen de wenschelijkheid naar voren komen van het nemen van maatregelen om te verhinderen, dat de bankportefeuilles steeds meer aan liquiditeit inboeten, of met andere woorden om weerstand te bieden aan de sterke tendens, die zij den laatsten tijd hebben getoond om te „bevrozen”. Hoe een dergelijk resultaat effectief kan worden verkregen, zonder de banken in haar werkzaamheden te belemmeren, en hoe de spaardepositohouders beschermd kunnen worden (anders dan de handelsbanken te verbieden dergelijke deposito's te houden) is, zooals algemeen wordt erkend, één van de moeilijkste vraagstukken van de hervorming van het bankwezen van den tegenwoordigen tijd.

DE WERELDUITVOER VAN ELECTRO-TECHNISCHE ARTIKELLEN IN 1930.

De Heer A. Friedrich te Berlijn schrijft ons:

Onder de exportlanden van electro-technische artikelen neemt ook heden nog Duitschland de eerste plaats in, zij het weliswaar niet zoo onbestreden als vóór den oorlog, toen 46 pCt. van den werelduitvoer alleen van Duitschland afkomstig was. Uit de volgende, door het „Zentralverband der deutschen elektro-technischen Industrie" berekende cijfers blijkt duidelijk de concurrentie, die zich in de internationale electriciteitsindustrie in de laatste jaren tusschen de vier voornaamste landen heeft afgespeeld:

Uitvoer in Mill. R.M.

	Duitschland	Ver. Staten	Gr.-Brittannië	Nederland
1913	330.6	112.4	157.4	12.0
1925	366.5	354.6	356.5	53.7
1926	406.2	399.1	395.3	49.7
1927	441.2	417.5	383.8	70.2
1928	536.1	448.2	377.3	105.8
1929	638.6	607.4	402.3	211.4

In tegenstelling tot de vóóroorlogsche periode was het aandeel van de drie belangrijkste landen in den werelduitvoer in 1925 ongeveer even groot; dat van Duitschland bedroeg 25.8 pCt., dat van de Vereenigde Staten 24.9 pCt. en dat van Groot-Brittannië 25.1 pCt. Tot het jaar 1929 kon het Deutsche en Amerikaansche aandeel nog iets toenemen (Duitschland 27.8 pCt., Vereenigde Staten 26.5 pCt.), terwijl tengevolge van de stagnatie van den uitvoer van Groot-Brittannië het aandeel van dit land tot 17.6 daalde. Het aandeel van Nederland in den wereldhandel steeg in dezelfde periode van 3.8 tot 9.2 pCt.

Tengevolge van de omvangrijke kapitaaldeelname van Amerikaansche electriciteits- en financieringsgroepen in de Latijnsch-Amerikaansche en Oost-Aziatische electriciteitsondernemingen en in verband met de verstrekkende overeenkomsten met de groote Europeesche electriciteitsconcerns tot verdeling van de markten, heeft de Amerikaansche electriciteitsindustrie er op gerekend, dat zij haar belangrijke stijging van den uitvoer in het jaar 1929 ook in 1930 zou kunnen voortzetten en daardoor de eerste plaats onder de uitvoerlanden zou innemen. De gang van zaken was echter, hoofdzakelijk in verband met de wereldcrisis, geheel anders. Alle vier genoemde landen geven voor het jaar 1930 een teruggang van den uitvoer van electro-technische artikelen te zien; Duitschland naar de absolute waarde gerekend de kleinste, de Vereenigde Staten de grootste daling.

De *Duitsche* uitvoer van electro-technische artikelen nam van R.M. 638.6 miljoen in 1929 af tot R.M. 629.5 miljoen in 1930. Voor den *Amerikaanschen* uitvoer zijn thans nog geen definitieve cijfers beschikbaar, maar de gegevens over de eerste elf maanden van 1930 geven den ingetreden achteruitgang reeds zeer duidelijk aan. In deze periode bedroeg de Amerikaansche uitvoer nog slechts \$ 121.07 miljoen tegenover \$ 136.92 miljoen in de eerste elf maanden van 1929. Dat beteekent een daling van R.M. 66.6 miljoen, zoodat voor het geheele jaar met een vermindering van ongeveer R.M. 70 miljoen of 12 pCt. kan worden gerekend¹⁾.

De *Britsche* uitvoer daalde in 1930 nog iets beneden die van 1928 nl. tot £ 18.26 miljoen in 1930 tegenover £ 18.32 miljoen in 1928 en £ 19.51 miljoen in 1929²⁾. Ook de *Nederlandsche* uitvoer heeft een zeer aanzienlijken achteruitgang geboekt. De uitvoer van elektrische gloeilampen daalde van f 27.82 miljoen tot f 22.92 miljoen, die van radio-artikelen van f 81.46 miljoen tot f 66.33 miljoen. Deze daling is gedeeltelijk toe te schrijven aan de verplaatsing van de productie van de Nederlandsche bedrijven van Philips naar buitenlandsche dochtermaatschappijen.

Ondanks de crisis is het echter twee landen gelukt

ook in 1930 hun uitvoer van electro-technische artikelen te vergrooten. De *Fransche* uitvoer steeg in het eerste halfjaar van 1930 tot R.M. 43.7 miljoen vergeleken met R.M. 34.3 miljoen in dezelfde periode van 1929. Frankrijk heeft in 1929 met een totaalcijfer van R.M. 76.7 miljoen in den werelduitvoer de vijfde plaats ingenomen. Op de zesde plaats stond met R.M. 71.3 miljoen *Zweden*, dat volgens de nog niet geheel volledige berichten in 1930 zijn uitvoer met 10 pCt. heeft kunnen doen toenemen.

De oorzaken voor de zoo verschillende uitwerking van de crisis op den omvang van den uitvoer van electro-technische artikelen zijn niet slechts in financiële en technische kwaliteiten van de bij den uitvoer geïnteresseerde ondernemingen te zoeken, maar veel meer is in hooge mate de vraag beslissend, bij welke *electro-technische artikelen* thans het zwaartepunt van den uitvoer ligt en hoe de uitvoer *geografisch* is verdeeld. Wij zullen trachten op deze vragen een antwoord te geven, waarbij wij erop wijzen, dat in verband met de nog niet geheel beschikbare cijfers over 1930 enkele gegevens op het jaar 1929 betrekking hebben.

Duitschland.

In 1929 gingen van den Duitschen uitvoer van electro-technische artikelen niet minder dan 77.2 pCt. naar *Europeesche landen*. In 1930 is dit aandeel verder tot 79.7 pCt. gestegen. Voor deze markten is zelfs een absolute vermeerdering van den uitvoer vast te stellen, nl. van R.M. 492.3 miljoen in 1929 tot R.M. 501.9 miljoen in 1930. Natuurlijk heeft ook naar de Europeesche markten in geen geval over de geheele linie een stijging plaatsgevonden. Tegenover de toeneming van den uitvoer naar West-Europa (in het bijzonder België, Luxemburg en Frankrijk), naar Denemarken, Zwitserland, eenige Randstaten en Sowjet-Rusland, staat een daling naar andere landen. Wat den *overzeeschen* uitvoer van Duitschland betreft, zoo is de export naar Afrika van 10.8 tot 13.4 pCt. gestegen, terwijl hij naar alle overige werelddeelen met meer dan 10 pCt. is gedaald. Naar de artikelen toont de *Duitsche* uitvoer in 1930 een stijging bij elektrische machines, transformatoren enz. (van R.M. 90.8 tot R.M. 102 miljoen), bij radio-artikelen (van R.M. 68.9 tot R.M. 78.2 miljoen), bij kook- en verwarmingsapparaten (van R.M. 12.4 tot R.M. 12.9 miljoen) en bij elektrische kool (van R.M. 15.2 tot R.M. 15.9 miljoen). Alle overige artikelen toonen daarentegen een achteruitgang, die het geringste is bij geïsoleerd draad en telegraaf- en telefoonapparaten.

Duitsche uitvoer van electro-technische artikelen in Mill. R.M.

	1928	1929	1930
Electr. machines en transformatoren	83.7	90.8	102.0
Lichtmachines en aansteekapparaten	27.0	33.5	28.6
Accumulatoren	10.3	9.4	8.5
Kabels	47.1	59.6	55.4
Geïsoleerd draad voor electro-technische doeleinden	27.6	34.6	32.5
Gloeilampen	34.7	38.2	35.2
Telegrafie en telefonie	28.1	38.9	37.1
Draadlooze telegrafie en telefonie	49.3	68.9	78.2
Meet- en telapparaten	37.6	43.9	39.7
Geneeskundige instrumenten	21.7	25.2	23.6
Kook- en verwarmingsapparaten	9.8	12.4	12.9
Veiligheids- en signaaltoestellen	7.6	10.2	10.0
Apparaten voor verlichting en het overbrengen van kracht	111.9	125.0	122.2
Elementen en batterijen	12.3	14.8	13.5
Geïsoleerde buizen	2.4	3.2	2.8
Electrische kool	13.5	15.2	15.9
Isolatoren	6.3	8.4	6.7
Diversen	4.9	6.4	4.5

Groot-Brittannië.

De reeds genoemde vermindering van den Britschen uitvoer in 1930 heeft niet betrekking op elektrische machines, schakelaars en diepseekabels. De grootste achteruitgang toonen anderzijds geïsoleerd

¹⁾ Commerce Reports 1931 blz. 237.

²⁾ Electrical Review Bd. 108, blz. 163.

draad en kabels, zwakstroomdraad en -kabels, evenals telegraaf- en telefoontoestellen. Wat de geografische verdeling van den Britschen uitvoer betreft, zoo gingen in de laatste jaren ongeveer 12—15 pCt. naar Europa, 60—65 pCt. naar Britsche *Dominions en koloniën* en 20—25 pCt. naar overzeesche *niet-Britsche* gebieden. Meer dan 85 pCt. van den Britschen uitvoer ging zodoende naar landen buiten Europa, d.w.z. naar die markten, wier koopkracht tengevolge van de crisis sterker is gedaald dan die van de Europeesche landen. In 1930 is echter het belang van de Britsche electro-technische industrie bij de Europeesche markten reeds aanzienlijk toegenomen. Zoo toont bijv. de uitvoer van Britsche elektrische machines naar Europeesche landen van 1928 tot 1929 een stijging van £1.09 tot 1.27 miljoen, terwijl hij in 1930 £1.43 miljoen bereikte. Daarentegen is de uitvoer van Britsche elektrische machines naar Indië van £1.51 in 1928 tot £1.07 miljoen in 1930 gedaald:

Productiegroepen	1928	1929	1930
Electr. gereedschap en toestellen (niet nader aangeduid)	2.542.210	3.224.345	3.015.851
Geïsoleerd draad en -kabels voor sterkstroom	2.868.014	3.394.039	2.915.586
Gloeilampen	532.582	662.530	589.356
Booglampen	21.041	25.398	20.918
Batterijen en accumulatoeren	1.091.015	1.004.627	890.785
Meet- en telapparaten	378.351	386.596	362.774
Electrische kool	13.726	13.090	12.928
Schakelaars (geen zwakstroom)	72.857	64.100	88.787
Electr. machines (niet nader aangeduid)	3.784.417	3.763.170	3.871.849
Motoren v. trein en tram	475.191	293.801	182.473
Andere motoren en generatoren	2.432.652	2.290.570	2.280.154
Telegraaf- en telefoondraden en -kabels	855.418	1.118.179	827.616
Diepzeekabels (zwakstroom)	630.301	424.137	802.923
Telefoon- en telegraaf-toestellen en installaties ..	2.023.620	2.842.424	2.401.705
Totaal	18.321.395	19.507.006	18.263.705

Vereenigde Staten.

In 1929 ging van den Amerikaanschen uitvoer van electro-technische artikelen ongeveer 20 pCt. naar Europa, eveneens 20 pCt. naar de overige werelddeelen en bijna 60 pCt. naar Noord-, Midden- en Zuid-Amerika. Alleen Canada nam 30 pCt. van den geheelen Amerikaanschen export af. Men zal bij de geografische verdeling van den Amerikaanschen uitvoer ongeveer de gelijke conclusies kunnen maken als bij den Britschen uitvoer. De door deze beide landen met electro-technische producten verzorgde landen zijn gebieden, die grondstoffen en landbouwproducten leveren en die dientengevolge het meest door de crisis zijn getroffen. Opmerkelijk is, dat, voor zoover uit de beschikbare gegevens de ontwikkeling is na te gaan, ook de uitvoer van elektrische machines, die wat Duitschland en Groot-Brittannië betreft, nog een zeer gunstig beeld gaven, vrij ongunstig is geweest.

* * *

Een bijzonder interessant onderdeel van den wereldhandel is de *uitvoer van radio-artikelen*. Volgens de berekeningen van het „Zentralverband der deutschen elektrotechnischen Industrie” bedroeg in 1929 de uitvoer van radio-artikelen van de zeven voornaamste landen in totaal R.M. 342.2 miljoen. Het aandeel in dit bedrag was voor *Nederland* 137.4, voor *Duitschland* 68.9, voor de *Vereenigde Staten* 97.1, voor *Groot-Brittannië* 19.4, voor *Oostenrijk* 8.0, voor *Frankrijk* 7.9 en voor *Zweden* 3.5 miljoen R.M. Reeds uit de bovengenoemde cijfers blijkt een aanzienlijke verandering van den export in den loop van 1930, zonder dat echter in de voor 1929 geldende volg-

orde van de landen een verandering schijnt te zijn gekomen.

Duitschland wist zijn uitvoer van radio-artikelen ook in 1930 te doen toenemen, zij het weliswaar slechts met 13.5 pCt., terwijl in de voorafgaande jaren de procentueele stijging grooter is geweest. Ook hier moet erop worden gewezen, dat bijna 90 pCt. van den Duitschen uitvoer van radio-artikelen naar Europeesche landen gaat. Overigens is parallel met den gestegen uitvoer, de invoer van radio-artikelen van Duitschland R.M. 11.7 tot R.M. 10.8 miljoen gedaald. Een aanzienlijke toeneming toont in het bijzonder de uitvoer naar Groot-Brittannië, Zweden, Zwitserland, Frankrijk en België en Luxemburg, terwijl de uitvoer naar Nederland van R.M. 10.5 tot R.M. 9.1 miljoen is gedaald.

De Amerikaansche uitvoer van radio-artikelen toont voor 1930 een geringeren teruggang dan het gemiddelde van de overige electro-technische artikelen. De uitvoerwaarde van deze groep bedroeg in de eerste elf maanden van het jaar \$20.58 miljoen. Men kan den uitvoer over het geheele afgelopen jaar daarom wel op R.M. 94—95 miljoen schatten. Voor vergelijking zij vermeld, dat in de eerste elf maanden van 1929 de uitvoer van radio-artikelen van de Vereenigde Staten \$21.29 miljoen heeft bedragen. Een daling toont de uitvoer van zendtoestellen, luidsprekers en onderdeelen, terwijl de uitvoer van ontvangtoestellen iets is gestegen. In overeenstemming met de overige verdeling van den Amerikaanschen uitvoer van electro-technische artikelen werd ongeveer 2/3 van den uitvoer van radio-artikelen door Canada, Mexico en de Midden- en Zuid-Amerikaansche staten opgenomen.

De Britsche uitvoer van radio-artikelen heeft in 1930 slechts een geringe vermindering van £1.177 tot 1.141 miljoen ondergaan. De export naar Australië is gedaald van £139.000 tot £121.000, naar Nederland van £146.000 tot £114.000 en naar den Ierschen Vrijstaat van £64.000 tot £59.000, terwijl de uitvoer naar Zuid-Afrika van 50.000 tot 91.000, naar Frankrijk van 45.000 tot 76.000 en naar Italië van 53.000 tot 87.000 £ is gestegen. Een interessant feit is, dat de Britsche wederuitvoer van radio-artikelen in 1930 buitengewoon is gestegen, nl. van nauwelijks £58.000 tot £243.000, in de eerste plaats als een gevolg van den groteren handel in Nederlandsche artikelen.

* * *

Voorzoverre men uit deze verschillende feiten conclusies kan trekken, kan er in de eerste plaats op worden gewezen, dat de West-, Noord- en gedeeltelijk ook Midden-Europeesche markten in 1930 nog tamelijk stabiel zijn gebleven. Aan het feit, dat Duitschland juist deze markten op betrekkelijk groote schaal van electro-technische artikelen voorziet, heeft ongetwijfeld de Duitse uitvoer in de eerste plaats zijn gunstig verloop in het afgelopen jaar te danken. De betrekkelijk groote omvang van den export van elektrische machines kan men voor een groot deel toeschrijven aan de uitvoering van orders, die nog uit het jaar 1929 stammen. De sterker wordende na-deelige invloed van de crisis, ook in de West-Europeesche landen, met name in Frankrijk, zal daarom voor de verdere ontwikkeling van den Duitschen uitvoer van groot belang zijn. Bijzondere aandacht verdient de hooge graad van concentratie van de electro-technische productie, bij de beide groote Duitse concerns, Siemens en A.E.G. Bij beide is in 1930 (juister gesproken in het boekjaar 1929—1930, dat met 30 September afsluit) de waarde van den buitenlandschen omzet in vergelijking met het vorige bedrijfsjaar toegenomen. Daar de totale omzetcijfers van beide concerns bekend zijn, en de directie in haar jaarverslag ongeveer het percentage van het buitenlandsche aandeel heeft medegedeeld, is de waarde van den buitenlandschen omzet eenigszins te schatten. Zij steeg van 1928/29 tot 1929/30 bij *Siemens Schuckert* van R.M. 215 tot R.M. 235 miljoen, bij *Siemens en*

Halske van R.M. 87 tot 98 miljoen en bij de A.E.G. van R.M. 165—170 tot 175—180 miljoen. Parallel hiermede is de waarde van den binnenlandschen afzet van deze maatschappijen gedaald. Tegenover een vermeerdering van het buitenlandsche aandeel van deze drie concerns van R.M. 470 tot R.M. 510 miljoen, staat een achteruitgang van den binnenlandschen omzet van R.M. 960 tot R.M. 810 miljoen. Het belang van deze concerns bij de exportzaken is daarmede zeer belangrijk toegenomen en haar aandeel in de totale waarde van den Duitschen export van electro-technische artikelen is natuurlijk in het afgelopen jaar zeer aanzienlijk gestegen.

Men kan aannemen, dat in de meeste overige landen een gelijke stijging van het belang bij de exportzaken is op te merken en dat het ook hier in de eerste plaats de groote concerns zijn, die de hoofdrol bij deze vermeerderde activiteit in het buitenland spelen. Indien men daarom uit deze cijfers de conclusie trekt, dat over het algemeen voor dit jaar een verscherping van de internationale concurrentie op de wereldmarkten is te verwachten, dan mag men de verschillende belangengemeenschappen, die tusschen een aantal van de grootste electriciteitsconcerns bestaan, niet buiten beschouwing laten. Reeds in den laatsten tijd vond op het gebied van de zwakstroomtechniek meermaals een samenwerking tusschen tot dusver concurrerende groepen plaats, zooals bijv. tusschen Siemens & Halske A.-G. en het Zweedsche concern A. B. L. M. Ericsson. Indien de terugslag van de crisis op den werelduitvoer van electro-technische artikelen mocht aanhouden, zal waarschijnlijk met een verdere uitbreiding van de in de laatste jaren aangeknoopte betrekkingen tusschen de groote sterken zwakstroomconcerns gerekend moeten worden.

AANTEKENINGEN.

Indexcijfers van scheepsvrachten.

„The Economist” schrijft: Als een gevolg van de ietwat grootere activiteit in de graanbevrachting, welke te danken was aan een tijdelijk vastere tendens van de tarwe- en maïsprijzen, steeg ons indexcijfer voor scheepsvrachten gedurende Februari met bijna 1 pCt. De volgende tabel toont de jongste bewegingen van de verschillende groep-indices:

Datum	Europeesche wateren	Noord-Amerika	Zuid-Amerika	Britsch-Indië	Verre Oosten en Stille Zuidzee	Australië	Totaal
Basis (Gemiddelde v. 1898—1913)	100	100	100	100	100	100	100
(Gemidd. v. 1913)	110,0	113,1	123,4	106,3	117,4	127,9	116,3
Febr. 1920	814,3	529,9	757,5	744,8	587,0	712,2	691,0
Dec. „	268,9	277,2	244,1	256,8	286,7	347,2	280,1
Dec. 1921	160,1	164,1	163,7	144,4	141,3	166,5	156,7
Dec. 1922	137,1	135,2	129,2	122,6	136,1	159,3	136,6
Dec. 1923	134,0	132,7	120,1	124,4	125,1	144,2	130,1
Dec. 1924	117,4	129,2	119,5	119,8	129,3	161,1	129,4
Dec. 1925	117,0	121,6	117,0	110,1	110,1	154,9	121,8
Dec. 1926	139,7	156,1	145,9	132,9	129,2	179,8	147,3
Dec. 1927	105,6	116,2	113,6	114,2	124,9	139,8	119,0
Dec. 1928	122,1	131,3	125,6	126,8	127,4	156,7	131,7
Dec. 1929	117,3	95,5	94,6	109,0	93,4	91,7	100,3
Febr. 1930	98,1	92,6	95,5	93,4	78,9	75,7	89,0
Maart „	96,3	87,7	91,9	94,2	77,8	79,2	87,9
April „	94,4	91,2	95,9	94,8	76,3	85,5	89,7
Mei „	95,1	88,5	91,6	94,2	74,6	87,2	88,5
Juni „	91,3	85,2	90,7	95,7	74,6	90,8	88,1
Juli „	86,3	89,6	94,6	102,8	78,3	93,5	90,8
Aug. „	86,7	91,2	99,7	104,5	84,7	106,8	96,1
Sept. „	87,3	91,2	95,7	103,0	89,2	117,5	97,3
Oct. „	91,1	85,6	93,3	101,3	85,2	113,9	95,1
Nov. „	89,5	85,0	90,4	99,8	81,0	107,7	92,2
Dec. „	89,7	86,9	93,8	103,8	85,2	109,5	94,8
Januari 1931	88,0	90,1	90,1	101,3	88,8	108,6	94,5
Februari „	87,1	93,4	94,6	96,9	90,9	108,6	95,2

De uitgaande kolenvrachten waren vast, met uit-

zondering van die met bestemming naar Zuid-Amerika; de verscheperen naar Rio de Janeiro en Argentinië konden van de reederijen kleine concessies bedingen. Van de thuisvrachten was La Plata het meest actief, doch er werden ook eenige schepen gecharterd voor Australische tarwe, met name naar Shanghai. De Europeesche ertsverscheperingen waren kalm; de Noord-Amerikaansche markt had weinig aanbod, hoewel de vrachten iets vaster waren; de Indische vraag viel geheel weg. Er werden evenwel eenige ladingen van de rijsthavens aangeboden. De veranderingen van het indexcijfer van elke groep en sub-groep gedurende de maand blijken uit de volgende tabel, waarbij het cijfer 100 telkens de gemiddelde vracht gedurende de periode 1898—1913 voorstelt:

	Indexcijfer	+ of -
Golf van Biscaye; uitgaande vracht...	100,9	- 3,7
„ „ thuisvracht.....	91,9	..
Middell. Zee; uitgaande vracht.....	85,0	+ 1,6
„ „ thuisvracht.....	87,8	- 3,8
Noord-Amerika.....	93,4	+ 3,3
Zuid-Amerika; uitgaande vracht...	74,9	..
„ „ thuisvracht.....	114,3	+ 9,0
Indië; uitgaande vracht.....	101,0	+ 4,8
„ „ thuisvracht.....	93,0	- 13,5
Het verre Oosten, enz.....	90,9	+ 2,1
Australië.....	108,6	..

De volgende tabel toont ons indexcijfer, herleid tot een gemiddelde voor 1913:

(1913 = 100)

Maand	1928	1929	1930	1931
Januari.....	98,47	109,6	81,2	81,2
Februari.....	94,33	106,7	76,5	81,9
Maart.....	93,17	102,6	75,5	
April.....	94,59	99,1	77,1	
Mei.....	93,79	97,3	76,1	
Juni.....	91,29	92,1	75,7	
Juli.....	93,73	94,8	78,1	
Augustus.....	98,17	96,1	82,6	
September.....	99,54	95,3	83,6	
October.....	103,93	93,3	81,7	
November.....	110,94	88,3	79,3	
December.....	113,17	86,2	81,5	
Jaarl. gemiddelde	98,8	96,8	79,1	

INGEZONDEN STUKKEN.

ONVOLDOENDE GELDCIRCULATIE?

Prof. Gustav Cassel te Djursholm schrijft ons: Naar aanleiding van het artikel van den Heer O. Schnabel, opgenomen in het nummer van 25 Februari jl., veroorloof ik mij het volgende op te merken.

In de eerste plaats kan men uit dit artikel niet opmaken, wat de Heer Schnabel onder „wereldprijzniveau” verstaat. Dat kan nauwelijks exact gedefinieerd en in elk geval voor de betreffende periode niet berekend worden. De geciteerde indexcijfers zijn uit „The Statist” overgenomen en hebben dus op Engelsche prijzen betrekking, dus op prijzen van één land en wel van een land, dat in het begin van 1925 nog een papieren valuta had.

Verder wijst de Heer Schnabel op de gemiddelde jaarcijfers, terwijl mijn berekeningen op het einde van het jaar betrekking hebben. Indien men dit in aanmerking neemt, zal men vinden, dat het indexcijfer van „The Statist” voor December 1925 153 bedroeg, terwijl het door den Heer S. aangegeven cijfer het jaargemiddelde betrof. Daarmede komt men reeds van 160 op 153. Dat is ongeveer 5 pCt. meer dan het theoretisch berekende cijfer. Een dergelijke afwijking is wel zeer onbelangrijk.

De feiten wijzen er echter op, dat het prijsniveau in 1925 door toevallige omstandigheden bijzonder hoog was. Dit blijkt duidelijk in Engeland, waar het indexcijfer van „The Statist” reeds een half jaar later tot 147 was gedaald en dus ongeveer op het niveau stond, dat met mijn berekeningen zou overeenkomen.

De Heer Schnabel zegt, dat, indien mijn theorie voor het jaar 1928 juist is, zij dan ook voor 1925 moet opgaan. Deze stelling kan ik niet onderschrijven. Ik heb de berekeningen voor 1928 gemaakt, omdat destijds een zekere stabiliteit in het economisch leven tot stand was gekomen. Voor een jaar als 1925, waarin de overgang tot den gouden standaard nog lang niet overal had plaats gevonden, kan men überhaupt geen juiste overeenstemming tusschen de theoretisch berekende en de werkelijke cijfers verwachten. De praktische conclusie, die ik uit mijn berekeningen heb getroffen, blijft dus door de critiek van den Heer S. volkomen onaangetaast.

* * *

N a s c h r i f t. Ik heb de uitdrukking „Wereldprijsniveau” afwisselend gebruikt met „algemeen prijsniveau”, welk woord ook door Professor Cassel in zijn artikel wordt genoemd. Ik beschouw beide uitdrukkingen als synoniem. Wanneer derhalve het begrip „Wereldindex” niet nauwkeurig kan worden gedefinieerd, dan geldt hetzelfde voor de uitdrukking „algemeen prijsniveau” en desondanks speelt deze laatste uitdrukking niet alleen in Professor Cassel's artikel „Mangelhafte Zahlungsmittelversorgung” een groote rol, doch zij vormt het voornaamste object van onderzoek van de gouddelegatie van den Volkenbond, tezamen met goudvoorraad en geldcirculatie. De door mij geciteerde indexcijfers zijn weliswaar die van de „Statist”, doch zij werden door mij ontleend aan tabel B van annex II van het voorloopig rapport der gouddelegatie (L'offre d'or comparée avec les prix des denrées par M. Joseph Kitchin). Bij de samenstelling van mijn artikel heb ik mij tot taak gesteld het bewijs te weerleggen, dat Professor Cassel getracht heeft te leveren omtrent de overeenstemming tusschen den krachtens zijn theorie berekende prijsindex met het werkelijke prijsniveau, en dit uitsluitend op grond van zijn eigen methode van onderzoek en onder strenge beperking tot het materiaal, dat aan zijn eigen onderzoek ten grondslag ligt (voorloopig bericht van de Gouddelegatie van den Volkenbond). Het spreekt vanzelf, dat ik mij hierbij, teneinde het begrip „algemeen prijsniveau” in cijfers uit te drukken, van denzelfden index heb bediend, welke den grondslag vormde van de drie artikelen, welke in het rapport der Gouddelegatie zijn opgenomen. L'offre d'or comparée avec les prix des denrées par M. Joseph Kitchin; L'offre d'or. Comparaison des calculs du professeur Cassel et de M. Kitchin sur l'offre d'or et les prix des denrées par Sir Reginald Mant). Op blz. 82 van de Fransche uitgave van het goudrapport wordt nadrukkelijk vermeld, dat Professor Cassel van dezen index bij zijn werk (l'offre d'or) gebruik heeft gemaakt.

Ten opzichte van de critiek, dat ik jaargemiddelden zou hebben gebruikt, terwijl Professor Cassel's berekeningen op cijfers van het einde van het jaar betrekking hebben, zou ik willen opmerken, dat hierdoor geen verandering van principiële beteekenis is ontstaan. De cijfers veranderen dan slechts in zoverre als voor de periode 1925—1928 niet van een daling van den prijsindex van 160 tot 141,8, doch van 153,4 tot 138,7 moet worden gesproken, terwijl op grond van de theorie van Professor Cassel een stabiel prijsniveau althans een lichte stijging van de prijzen moest worden verwacht. De tegenwerping van Professor Cassel, dat het prijsniveau van 1925 toevallig bijzonder hoog was, accepteer ik zonder verdere discussie, temeer omdat mij het woord „toevallig” reeds een argument schijnt tegen de absolute juistheid van zijn bewijsvoering. In ieder geval moet ik uit Professor Cassel's opmerking, dat het indexcijfer van de „Statist” in Juni 1926 tot 147 was gedaald en derhalve ongeveer zoo hoog was als met zijn berekeningen overeenstemt, afleiden, dat hij voor dat tijdstip ook voor Engeland reeds normale monetaire toestanden aanneemt, dat hij derhalve een invloed van de Engel-

sche „Papierwährungszeit” dan tot het verleden rekent. Van 1926 af moest dus ook het Engelsche prijsverloop overeenstemmen met zijn theoretische berekeningen. Het Engelsche prijsniveau zou dan van midden 1926 tot ongeveer midden 1929 tamelijk stabiel moeten zijn gebleven. Nu geeft de „Statist” voor midden 1929 de volgende indexcijfers: Mei 132,9; Juni 133; Juli 135,4; Augustus 134.

Van Juni 1926 af (voor welken datum Cassel's theoretische index met de feiten overeenstemt) tot Juni 1929 kan dus in plaats van de door Cassel berekende theoretische prijsstabiliteit een daling van den Engelschen index van 146,9 tot 133 worden vastgesteld.

Professor Cassel heeft nu het jaar 1928 voor zijn berekeningen gekozen, omdat toen een zekere stabiliteit tot stand was gekomen. In dat jaar moest dus het verband tusschen monetairen toestand en prijsvorming wel bijzonder duidelijk aan den dag treden. Het komt mij daarentegen voor, dat juist het prijsverloop van 1928 zeer belangrijke afwijkingen tegenover de op grond van den monetairen toestand te verwachten prijzen aantoonde. In dit verband laat ik een tabel volgen, welke Sir Henry Strakosch heeft opgenomen in zijn als supplement bij de „Economist” van 5 Juni 1930 gepubliceerd memorandum „Gold and the Price Level”:

1928	Wholesale Price Index 1913 = 100	Unemployed '000	B. of E. Other Deposits	Notes in circulation	Treasury Notes in circulation	Total
			£ millions			
Januari	141.5	1.261	98.7	78.4	288.0	465.1
Februari	141.5	1.228	98.5	79.1	287.5	465.1
Maart	143.5	1.128	98.2	79.2	289.5	466.9
April	145.7	1.128	94.8	78.5	292.0	465.3
Mei	146.7	1.168	89.6	79.8	293.7	463.1
Juni	144.5	1.273	105.6	80.1	296.0	481.7
Juli	141.9	1.377	106.8	79.8	295.1	481.7
Augustus	139.4	1.375	95.3	79.2	296.9	471.4
September	137.5	1.355	103.7	78.3	293.9	475.9
October	136.9	1.404	103.5	78.3	291.6	473.4
November	136.9	1.453	99.6		367.0	466.6
December	136.5	1.334	107.0		388.2	495.2

Uit deze tabel blijkt, dat, afgezien van de gewone uitbreiding der geldmiddelen-circulatie, tegen het midden en het einde van het jaar de omvang van de circulatie ongeveer stabiel gebleven is en desondanks zien wij in den tijd van Januari tot Mei een stijging van den prijsindex van de „Economist” van 141.4 tot 146.7 en van dien van de „Statist” van 142.2 tot 148.5. Het is een merkwaardig toeval, dat juist op het tijdstip van de uitbreiding der geldmiddelen-circulatie een tamelijk krachtige val van de prijzen begint, waardoor binnen enkele maanden de prijsindex van de „Economist” van 146.7 tot 136.9 en die van de „Statist” van 148.5 tot 137.4 daalt. Bovendien is het buiten kijf, dat de Engelsche productie in den loop van 1928 in het gunstigste geval gelijk gebleven is. Wanneer men het aantal werklozen als maatstaf neemt, is zij zelfs niet onbelangrijk achteruitgelopen.

Daar echter Professor Cassel de juistheid van zijn theorie in het bijzonder afmeet naar de koopkracht van den dollar en van deze koopkracht voor het jaar 1928 opmerkt, dat zij practisch geheel beheerscht is door de door hem besproken monetaire factoren, zou ik niet willen nalaten erop te wijzen, dat ook de Amerikaansche gegevens niet geschikt schijnen om de bezwaren tegen Professor Cassel's bewijsvoering uit den weg te ruimen. Ik laat hier volgen een uittreksel van een tabel voorkomende in het „Federal Reserve Bulletin” van Juli 1929 (zie blz. 276).

Hoewel ik niet kan inzien, waarom de daling van het Amerikaansche prijsniveau resp. de krachtige stijging van de koopkracht van den dollar in 1926 — welke uit den monetairen toestand in Amerika niet kan worden verklaard — in verband kan worden ge-

Reserve Bank Credit and Factors in Changes, by Months, 1918—1929-Continued. (Average of daily figures.)

Month	Reservebank-credit	Factors of decrease		Factors of increase			
		Monetary goldstock	Treasury currency outstanding	Money in circulation	Member bank reserve balances	Nonmember clearing balances	Unex-pended capital funds
Dec. 1925	1.507	4.397	1.740	5.119	2.219	32	274
Jan. 1926	1.279	4.407	1.744	4.891	2.236	30	273
Dec. "	1.445	4.481	1.749	5.131	2.218	32	294
Jan. 1927	1.186	4.527	1.760	4.903	2.243	33	294
Juni "	1.081	4.606	1.777	4.831	2.301	34	298
Dec. "	1.568	4.416	1.796	5.048	2.399	27	306
Jan. 1928	1.388	4.377	1.778	4.785	2.426	27	305
Juni "	1.531	4.119	1.791	4.736	2.355	28	322
Dec. "	1.824	4.142	1.790	5.008	2.367	29	352

Professor Irving Fisher geeft de volgende indexcijfers:

(In millions of Dollars.)

December 1925	159
Januari 1926	159.2
December 1926	147.2
Januari 1927	145.5
Juni 1927	139.8
December 1927	146.1 (nieuwe index)
Januari 1928	95.6
Juni 1928	98
December 1928	97

bracht met de moeilijkheden in het Europeesche geldwezen, zou ik toch Professor Cassel in zijn redeneering willen volgen en uitsluitend het jaar 1928 als grondslag van mijn kritiek willen kiezen. Het komt mij echter noodzakelijk voor als vergelijkingsobject ook nog een tweede jaar te nemen. Daar het crisisjaar 1929 volgens de opvatting van Professor Cassel als abnormaal kan worden aangemerkt en geheel beheerscht zou zijn door de ernstige fouten bij de verzorging met betaalmiddelen gemaakt, neem ik het jaar 1927, waartegen door Professor Cassel in monetair opzicht geen objectie wordt opgeworpen. In beide jaren is de monetair goudvoorraad van Amerika kleiner geworden, in 1928 veel sterker dan in 1927. De vermindering van den goudvoorraad werd echter in beide jaren door een toeneming van het Reserve Bank Credit gecompenseerd, zoodat geldcirculatie en dadelijk opvraagbaar tegood vrijwel onveranderd zijn gebleven. Het prijsniveau is volgens de indexcijfers van Irving Fisher in het algemeen stabiel gebleven en toont in 1928 een lichte tendens tot stijgen. Wanneer derhalve in 1927 en 1928 de productie onveranderd was gebleven, zou de verhouding van het algemeen prijsniveau tot de geldmiddelenomloop in hoofdzaak overeen zijn gekomen met de theorie van Cassel. Het nummer van Maart 1929 van het „Federal Reserve Bulletin” geeft echter de volgende productiecijfers:

	1927	1928
Januari	107	105
Februari	109	109
Maart	112	109
April	109	109
Mei	111	109
Juni	109	109
Juli	106	110
Augustus	107	112
September	105	114
October	103	114
November	99	112
December	100	113

Deze indexcijfers toonen, dat in het tweede halve jaar 1927 een aanmerkelijke achteruitgang van de productie is ingetreden, terwijl deze in 1928, speciaal in het tweede halve jaar, plaats heeft moeten maken voor een krachtige stijging van de productie. Wij zien dus, dat van einde 1927 tot einde 1928 bij een sterke vermindering van den monetair goudvoorraad (ongeveer 5½ pCt.), bij een kleine daling van het totaal der betaalmiddelen en bij een stijging van het prijs-

niveau van ca. 1¼ pCt. een productietoename van 13 pCt., of, wanneer wij het gemiddelde van de laatste drie maanden van ieder jaar nemen, van 12 pCt. mogelijk was.

Het jaar 1928, dat door Professor Cassel wegens de stabiliteit der verhoudingen als bijzonder geschikt voor zijn onderzoek wordt aangemerkt, toont dus in de twee landen, welke in monetair opzicht als de belangrijkste moeten worden beschouwd, het volgende beeld:

In Engeland: Kleine toeneming van de geldmiddelenomloop, belangrijke achteruitgang van de productie, belangrijke daling van het prijsniveau.

In Amerika: Kleine vermindering van de geldmiddelenomloop, zeer sterke toeneming van de productie, kleine stijging van het prijsniveau.

In beide landen schijnt derhalve de ontwikkeling van het prijsniveau tegen Professor Cassel's theorie in te gaan.

Met bovenstaande beschouwingen geloof ik Professor Cassel's opmerkingen tegen mijn artikel van 25 Februari te hebben weerlegd. Ik moet dan ook mijn conclusies volkomen handhaven.

O. SOHNABEL.

MAANDCIJFERS.

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.

(In Guldens)

	Februari 1931	Sedert 1 Januari 1931	Overeenkomstige periode 1930
Directe belastingen.			
Grondbelasting *	661.898	3.884.473	4.026.679
Personeele belasting *	983.111	4.284.538	4.230.291
Inkomstenbelasting *	7.180.383	15.089.026	15.890.252
Vermogensbelasting *	1.209.008	2.460.365	2.595.148
Dividend- en tantième-belasting	777.433	1.603.656	1.615.444
Invoeerrechten.	4.933.976	10.158.960	11.441.583
Statistiekrecht	247.715	529.965	699.812
Accijnzen.			
Zout	174.244	368.880	437.781
Geslacht	689.599	1.445.946	2.033.997
Wijn	33.985	69.088	76.870
Gedistilleerd	3.073.312	6.525.515	5.980.279
Bier	953.263	1.896.534	2.199.691
Suiker	3.728.258	8.187.734	8.541.006
Tabak	2.305.017	5.113.275	4.897.808
Belasting op gouden en zilveren werken	67.628	137.175	172.148
Indirecte belastingen.			
Zegelrechten	1.794.950	4.146.273	4.649.097
Registratierechten ..	1.258.608	2.602.348	5.994.765
Successierechten	3.332.964	7.435.573	6.803.128
Domeinen, wegen en vaarten	694.039	943.044	963.462
Staatsloterij	167.756	184.731	183.665
Loodsgelden	311.776	767.583	874.798
Totaal-Generaal ..	34.578.923	77.834.682	84.307.704

* a) Ten aanzien van de middelen grond-, personeele, inkomsten- en vermogensbelasting wordt opgemerkt, dat tot 1930 de kwade posten van de hoofdsom en alle opcenten, geheven ten bate van de provinciën, de gemeenten en het Leeningfonds 1914, in mindering werden gebracht van de in de middenstaten verantwoorde opbrengst. Vanaf het boekingsstijdvak 1931/1932 (belastingjaar 1931 c.q. 1931/1932) heeft de aftrek wegens kwade posten alleen betrekking op de hoofdsom dezer belastingen.

b) De in dezen staat vermelde opbrengst (belastingjaar 1931) betreft een vierde van de hoofdsom dezer belasting, de overige drie vierden worden uitgekeerd aan de gemeenten. Bovendien worden in de eerste en tweede kolom nog vermeld de opbrengst van de volle hoofdsom der grondbelasting, voorzover deze betrekking heeft op vroegere belastingjaren.

c) Met ingang van het belastingjaar 1931 wordt de personeele belasting geheven ten bate van de gemeenten, zoodat de in dezen staat vermelde bedragen uitsluitend vroegere belastingjaren betreffen.

1) Hieronder begrepen f 400.971 wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissionairs in effecten, enz. (Beursbel.). 2) Id. f 846.203. 3) Id. f 851.683.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Table with columns: Data, Londen (\$ per £), Parijs (\$ p. 100 fr.), Berlijn (\$ p. 100 Mk.), Amsterdam (\$ p. 100 gld.). Rows include dates from 10 Maart 1931 to 17 Maart 1930 and Muntpariteit.

KOERSEN TE LONDEN.

Table with columns: Plaatsen en Landen, Noteerings-eenheden, 28 Febr. 1931, 7 Mrt. 1931, 9/14 Maart '31 (Laagste/Hoogste), 14 Mrt. 1931. Rows include cities like Alexandrië, Athene, Bangkok, etc.

1) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS 2)

Table showing silver and gold prices for various dates from 9 Maart 1931 to 27 Juli 1914. Includes columns for Londen and N.York.

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS.

Table showing the status of the national treasury with columns: Vorderingen, 28 Febr. 1931, 7 Maart 1931. Includes sub-sections for Vordering and Verplichtingen.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Table showing floating debt with columns: Vorderingen, 7 Maart 1931, 14 Maart 1931. Includes items like Saldo bij 's Rijks kas, Betaalmiddelen, etc.

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 16 Maart 1931.

Balance sheet table with sections: Activa (Binnenl. Wis., sels, Prom., enz. in disc., Papier o. h. Buitenl. in disconto, Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel., Beleeningen, Op Effecten, Op Goederen en Spec., Voorschotten a. h. Rijk, Munt en Muntmateriaal, Munt, Goud, Muntmat., Goud, Munt, Zilver, enz., Muntmat., Zilver, Belegging 1/2 kapitaal, reserves en pensioenfonds, Gebouwen en Meub. der Bank, Diverse rekeningen) and Passiva (Kapitaal, Reservefonds, Bijzondere reserve, Pensioenfonds, Bankbiljetten in omloop, Bankassigatiën in omloop, Rek.-Cour., saldo's, Diverse rekeningen).

Beschikbaar metaalsaldo f 140.004.586,60 Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is. 350.011.465,-

1) Waarvan in het buitenland f 28.846.779,33. Voornaamste posten in duizenden guldens.

Table showing main items in thousands of guildens with columns: Data, Goud (Munt, Mantmat.), Circulatie, Andere opsch. schulden, Beschikb. Metaal-saldo, Dekkings perc.

Table showing main items in thousands of guildens with columns: Data, Totaal bedrag disconto's, Schatkist-promessen rechtstreeks, Beleeningen, Papier op het buitenl., Diverse rekeningen.

1) Sedert den bankstaat van 14 Jan. '29 weder op de basis van 2/3 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Table showing main items in thousands of guildens with columns: Data, Metaal, Circulatie, Andere opsch. schulden, Discont., Div. rekeningen.

1) Sluitp. der activa. 2) f 100.000 bij de Ned. Bank gedeponoord.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opelschb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
14 Mrt. 1931	161.800		246.100	46.400	44.800
7 „ 1931	163.600		248.600	42.200	47.280
28 Feb. 1931	162.700		246.400	38.500	48.740
14 Feb. 1931	118.586	42.562	247.264	37.331	47.310
7 „ 1931	118.583	43.886	246.392	38.592	48.476
31 Jan. 1931	128.582	43.050	243.482	43.648	56.780
24 „ 1931	128.586	42.020	246.095	45.501	53.967
15 Mrt. 1930	138.937	27.489	281.597	30.557	41.764
16 Mrt. 1929	167.790	18.995	310.652	42.422	45.555
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dis- conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Belee- ningen	Diverse reke- ningen ¹⁾	Dek- kings- per- centage
14 Mrt. 1931		122.200		***	55
7 „ 1931		117.900		***	56
28 Feb. 1931		112.300		***	57
14 Feb. 1931	8.836	33.499	44.331	33.710	57
7 „ 1931	8.811	33.083	45.606	34.923	57
31 Jan. 1931	8.711	33.183	42.221	35.011	60
24 „ 1931	8.688	33.047	37.384	41.791	59
15 Mrt. 1930	9.106	31.936	61.055	34.073	53
16 Mrt. 1929	8.486	34.430	80.221	49.647	53
25 Juli 1914	7.259	6.395	75.541	2.228	44

¹⁾ Sluippost activa.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankblij. in circulatie	Bankblij. in Banking Departm.	Other Securities Disc. and Advances	Securities
11 Mrt. 1931	141.729	350.327	50.601	9.239	28.709
4 „ 1931	141.762	350.722	50.204	10.639	30.039
25 Febr. 1931	141.593	347.665	53.151	8.518	27.650
18 „ 1931	141.207	344.131	56.312	9.689	24.715
11 „ 1931	141.247	347.245	53.283	9.597	23.233
4 „ 1931	141.040	349.486	50.864	6.325	23.204
12 Mrt. 1930	152.623	350.458	61.426	7.960	15.570
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek- kings- perc. ¹⁾
			Bankers	Others		
11 Mrt. '31	30.435	8.757	59.275	33.469	51.402	50 ¹⁹ / ₃₂
4 „ '31	34.395	7.827	66.613	34.412	51.040	47 ⁵ / ₁₆
25 Febr. '31	36.735	16.221	59.072	33.312	53.927	49 ¹⁹ / ₃₂
18 „ '31	36.135	15.167	61.146	33.144	57.076	52 ³ / ₃₂
11 „ '31	36.420	13.503	57.655	33.960	54.002	51 ⁵ / ₁₆
4 „ '31	43.030	9.861	62.576	33.568	51.554	48 ¹⁹ / ₃₂
12 Mrt. '30	37.332	8.987	59.001	36.743	62.175	59 ⁵ / ₁₆
22 Juli '14	11.005	13.736		42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitent.	Wis- sels	Waarv. op het buitent.	Belee- ningen	Renteloos voorschot a. d. Staat
6 Mrt. '31	56.083	700	6.955	25.665	19.361	2.952	5.199
27 Feb. '31	55.924	685	7.005	27.561	19.311	2.801	3.200
20 „ '31	55.858	674	7.013	26.808	19.307	2.861	3.200
13 „ '31	55.738	660	7.005	26.608	19.305	2.911	3.200
7 Mrt. '30	42.753	254	6.960	26.419	18.472	2.635	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver- sen ¹⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort. k.	Parti- culieren
6 Mrt. '31	5.199	2.323	78.328	3.483	9.507	10.348
27 Feb. '31	5.199	2.295	78.947	3.978	9.362	10.963
20 „ '31	5.199	2.242	76.852	4.569	9.368	11.540
13 „ '31	5.199	2.148	77.220	4.827	9.375	10.702
7 Mrt. '30	5.396	1.636	70.373	4.945	3.564	7.067
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

¹⁾ Sluippost activa.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

17 Maart 1931.

De toestand op de tarwe-markt is in de afgelopen week weinig veranderd. Koopers blijven terughoudend en schijnen er niet toe over te willen gaan belangrijke contracten op latere levering af te sluiten. Zij bepaalden er zich op de meeste dagen toe hen passende partijen stoo- mende en aangekomen partijen uit de markt te nemen. Voor deze worden geregeld in Engeland en op het conti- nent koopers gevonden, doch het aanbod blijft voortdurend grooter dan de vraag, zoodat de stemming niet verbetert. Over het algemeen genomen is de vraag voor tarwe in Europa toch niet slecht, daar de verschepingen naar Europa sedert 1 Augustus 10 miljoen quarters grooter zijn dan in dezelfde periode van het vorige jaar en naar niet- Europeesche destinaties 3 miljoen quarters. Dit vermeer- derd verbruik is echter in verhouding tot de groote voor uitvoer beschikbare hoeveelheden niet bij machte om de prijzen te doen stijgen. Er ontbrekt ook volkomen gebrek aan vertrouwen in een prijsverbetering en telkens, wan- neer in de exportlanden de prijzen stijgen, trekken koopers zich terug in de veronderstelling, dat op elke stijging weder een daling zal volgen. Aan de termijnmarkt te Winnipeg heeft in de eerste helft der afgelopen week een prijsver- hooging plaats gevonden, doch deze is in de tweede helft der week weder meer dan verloren gegaan, zoodat het slot 1¼ dollarcenten per 60 lbs. lager was dan een week geleden. Canada moet voortgaan met een zoo groot mogelijk ge- deelte van haar beschikbare voorraden uit te voeren in de resterende maanden van dit loopende seizoen en blijft afgeven tot tegen andere tarwesorten steeds concurree- rende prijzen. In de Vereenigde Staten is verandering ge- komen in de leiding van den Farm Board, daar de presi- dent dier instelling is afgetreden en door een ander is ver- vangen. De nieuwe president heeft verklaard, dat het programma van den Farm Board onveranderd zal worden voortgezet, dat echter de inkooprijzen van tarwe iets wer- den verhoogd in het Noord-Westen en dat de verkoop- prijzen voor export in het Zuid-Westen zouden worden verlaagd. In Hardwinter-tarwe worden zaken van kleineren omvang gedaan naar het continent, terwijl ook eenige ver- koopen plaats vonden naar het Verre Oosten. De voor uitvoer verkochte hoeveelheden zijn echter gering in ver- houding tot de zichtbare voorraden en, indien niet in ruimere mate wordt overgegeen tot exporteeren, blijven de moeilijkheden nagenoeg onveranderd, waarover men zich ongerust maakt voor den tijd, dat de nieuwe oogst gereed en opslagruimte noodig zal zijn. De hoeveelheid tarwe, welke in Amerika voor voederdoeleinden wordt gebruikt, is niet zoo groot als oorspronkelijk werd verwacht en ook de door verder verbruik voor veevoeder te verwachten ver- mindering van de voorraden valt niet mee. De vooruitzich- ten van den nieuwen oogst van wintertarwe in de Vereenig- de Staten blijven zeer gunstig. Verdere regen is gevallen, welke van gunstigen invloed was en de klachten over droogte zijn bijna geheel verstomd. Tengevolge van deze goede vooruitzichten zijn de prijzen aan de termijnmarkt te Chicago voor den Juli-termijn weder gedaald. Het slot daarvoor was 1 dollarcent per 60 lbs. lager dan een week geleden. In Canada heeft het gesneeuwd en geregend, wat van gunstigen invloed op den toestand van den bodem moet zijn geweest, daar de winter geen groote hoeveelheid vocht in den bodem bracht. De verschepingen van tarwe in de afgelopen week waren van flinken omvang en uit bijna alle exporteerende landen grooter dan in de vorige week, behalve uit Argentinië. De reden voor de kleinere Argen- tijnische verschepingen is het ongunstig weder en den slech- ten toestand van de wegen, waardoor aanvoeren naar de havenplaatsen worden vertraagd. Men is, niet algemeen te- vreden over de kwaliteit van Argentijnische tarwe. Uit Bahia Blanca afgeladen partijen schijnen de koopers te vol- doen, doch voor andere soorten is het niet altijd gemakke- lijk koopers te vinden bij de groote keuze, welke van ver- schillende herkomst bestaat. De prijzen aan de termijnmark- ten in Argentinië zijn in de afgelopen week weder regel- matig gedaald. Het slot te Buenos Aires was 45 cents en te Rosario 35 cents per 100 KG. lager dan een week geleden. Deze verlagingen zijn niet geheel tot uiting gekomen in de Europeesche prijzen, omdat zij op sommige dagen weder gedeeltelijk werden goedge maakt door stijging van den pesokoers. Russische tarwe wordt nog geregeld aangeboden, ook disponibel in West-Europeesche havens. Australië gaat voort geregeld tarwe uit te voeren naar Europa, veelal ter vermenging met de goede soorten Russische tarwe, alsook naar China en Britsch-Indië. De berichten over de weers- omstandigheden in Frankrijk werden tegen het einde der

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	8/14 Maart 1931	Sedert 1 Jan. 1931	Overeenk. tijdvak 1930	8/14 Maart 1931	Sedert 1 Jan. 1931	Overeenk. tijdvak 1930	1931	1930
Tarwe	23.139	171.426	281.774	—	9.415	10.630	180.841	292.404
Rogge	6.993	56.050	54.783	—	105	17.112	56.155	71.895
Boekweit	335	4.695	2.256	—	145	787	4.840	3.043
Mais	8.773	235.567	225.337	3.581	57.261	49.690	292.828	275.027
Gerst	18.428	140.772	132.358	440	7.517	12.921	148.289	145.279
Haver	2.377	63.786	41.752	—	203	1.494	63.989	43.246
Lijnzaad	2.045	27.971	16.220	9.377	114.837	75.562	142.808	91.782
Lijnkoek	1.295	11.311	37.797	—	107	—	11.418	37.797
Tarwemeel	1.053	20.113	16.177	245	9.488	6.064	29.601	22.241
Andere meelsoorten	1.546	12.430	4.408	409	3.373	—	15.803	4.408

week iets gunstiger. Een periode van koud weer deed de hoop verlevendigen, dat de groei van onkruid zou worden tegengehouden, hoewel daardoor de uitzaai van zomertarwe werd vertraagd. Men heeft daarmede echter nog den tijd en onder gunstige weersomstandigheden kan de uitzaai van zomertarwe nog op tijd geschieden. Van verschillende zijden wordt in Frankrijk de wenschelijkheid geuit het percentage buitenlandsche tarwe, dat vermalen mag worden, te verhoogen, doch daartegen verzetten zich voorloopig de landbouwkringen nog. In de Noordelijke landen en in het Oosten blijven de vooruitzichten van wintertarwe over het algemeen gunstig. Van bijna overal werd koud weder met meer of minder hevigen sneeuwval gemeld, waarbij de tarweplaut voor de strenge koude door sneeuw werd beschermd. Ook in de Balkanlanden, waar het weder een tijd lang zacht was, is weer een korte periode van vorst met sneeuw ingetreden. Deze is echter niet van langen duur geweest en sinds de laatste dagen is het zachter geworden. In Roemenië wordt met de mogelijkheid rekening gehouden, dat in sommige streken eenige schade werd veroorzaakt, tengevolge van de vorst bij onvoldoende sneeuwbedekking. In Rusland is men in verschillende gedeelten van het land begonnen met den uitzaai van zomergraan onder gunstige condities.

De prijzen voor rogge zijn in den loop der week eenigszins gestegen als gevolg van de verbeterde stemming voor voedergranen. De Russen zijn niet aan de markt met rogge naar Nederland, in overeenstemming met de condities van verkoop hunner disponibile voorraden. Deze bevinden zich nu in vaste handen en de verkoopers hebben van de verbeterde stemming voor maïs en gerst gebruik kunnen maken hun prijzen te verhoogen, en er kwamen geregeld flinke zaken voor de consumptie tot stand.

De stemming voor maïs, welke aan het einde der voorafgaande en het begin dezer berichteweek verbeterde, is ook in de daarop volgende dagen nog vaster geworden en de prijzen zijn vooral in de eerste helft der week belangrijk verhoogd. Voor aangekomen en spoedig verwachte Platamaïs bestond levendige vraag, terwijl die posities in de eerste hand slechts zeer schaarsch werden aangeboden. De prijzen daarvoor zijn sprongsgewijze verhoogd, welke verhoogingen door de consumptie steeds werden betaald. Ook voor pas gestoomde en spoedig te verladen maïs uit Argentinië verbeterden de prijzen, doch voor de eerste posities bleef een belangrijke premie bestaan. De kleine verschepingen van Platamaïs in de vorige week droegen het hare tot de vastere stemming bij. Platamaïs van den nieuwen oogst ter verscheping in het begin van April, vooral met opgave van bootnamen, vond gemakkelijk koopers tot snel stijgende prijzen. Ook voor maïs ter verscheping in de zomermaanden verhoogden afladers hun prijzen, doch daarvoor was de belangstelling bij de koopers niet zoo groot in verband met de goede vooruitzichten van den nieuwen oogst in Argentinië. De weersomstandigheden zijn voor den nieuwen oogst buitengewoon gunstig geweest en regen en warmte doen in Argentinië een recordoogst van maïs verwachten. In de laatste dagen van de vorige week is weder een reactie ingetreden, en waren tweede hands houders geneigd van vroeger door hen gedane inkoopten lager af te geven. De vraag verminderde, de koersen aan de termijnmarkten in Argentinië daalden op sommige dagen vrij belangrijk en ook de eerste hand volgde met lagere aanbiedingen, doch de prijzen zijn nog aanmerkelijk hooger dan een week geleden. Het slot aan de termijnmarkt te Buenos Aires was voor maïs 20 cents en te Rosario 10 cents per 100 KG. hooger dan de vorige week. De fluctuaties voor maïs van den nieuwen oogst ter verlanding in de maand Mei en later waren lang niet zoo groot als voor stoomende en spoedig te verladen oude en nieuwe maïs. De koersen aan de termijnmarkt te Buenos Aires waren voor den Meitermijn 7 cents en te Rosario 5 cents per 100 KG. lager

dan een week geleden. Van verhooging is voor dezen termijn bijna geen sprake geweest. Op de dagen, dat afladers daarvoor hogere prijzen vroegen, geschiedde dit meestal in sympathie met andere termijnen of omdat de pesokoers hooger was. In Donaumaïs zijn tengevolge van de prijsverhooging voor Platamaïs ook weder offertes gekomen, hoewel de aanvoeren in Roemeensche aflaadhavens door den slechten toestand der wegen nog klein zijn. De prijzen, welke daarvoor worden gevraagd, zijn op het oogenblik iets hooger dan voor Platamaïs en de belangstelling van de zijde der koopers is slechts matig.

Ook voor gerst is de stemming in de afgelopen week vaster geworden. Vooral spoedige partijen waren gevraagd en werden tot hooge prijzen verkocht. In de eerstvolgende weken zal het aanbod van gerst slechts matig zijn, daar weinig is afgeladen. Ook in de vorige week was dat het geval en waren de verschepingen zelfs kleiner dan gewoonlijk. De aanbiedingen van stoomende gerst komen, zoowel wat de Russische als wat Donaugerst betreft, alleen uit de tweede hand. De Russen zijn op het oogenblik niet met gerst aan de markt; de Donau is weder begonnen met het doen van aanbiedingen op eenigszins ruimere schaal van ladend/geladen partijen en Maart aflading. Dientengevolge zijn de prijzen voor Maart-aflading weder eenige gulden onder het hoogste punt gedaald, zonder dat tot de verlaagde prijzen voorloopig grootere kooplust ontstond. Toen in het midden van de vorige week de gerstprijzen hun hoogste punt hadden bereikt en slechts weinig Russische en Donaugerst te krijgen was, zijn flinke hoeveelheden Platagerst verkocht. Ook daarvoor is sedert weder een prijsverlaging ingetreden. Dan zijn nog flinke zaken gedaan in Canadeesche gerst, waarvoor de prijzen sedert niet zijn verlaagd en weer eenige gulden hooger zijn dan voor andere soorten, zoodat ook daarvoor de kooplust verminderde.

Russische haver bleef goed gevraagd en houders der loco-partijen konden hun prijzen verhoogen. Geregeld voor loco-vertbruikers zich uit deze loco-partijen, welke in den laatsten tijd niet door de Russen zijn aangevuld, omdat ze met haver niet aan de markt waren. In andere haversoorten gaat weinig om; in Platahaver komen kleinere zaken tot stand en ook daarvoor zijn de prijzen in de afgelopen week eenigszins gestegen.

JAARBEURS VAN BRUSSEL OFFICIEELE INTERNATIONALE

8-22 APRIL 1931

Gratis kaart voor koopers.
Gratis inlichtingen omtrent
verblijf. Reducties op de spoor-
wegtarieven en luchtlijnen.

Inlichtingen: Legatie en Belgische Consulaten en Mr. L. DELHEZ
PARKWEG 328 — DEN HAAG (Voorburg).

BRUSSEL 1935; WERELDTENTOONSTELLING

SUIKER.

De verschillende suikermarkten waren in de afgelopen week prijshoudend gestemd, in afwachting van de verdere ontwikkeling van het Chadbourne-plan. De heer Chadbourne vertoef thans weer in Parijs.

In Amerika was de omzet in geraffineerd teleurstellend; de handel volgt een uiterst voorzichtige en terughoudende politiek. Daardoor werd ook niet al te veel interesse aan den dag gelegd voor ruw-suiker. Er werd het een en ander gedaan op basis van 1.25 d.c. à 1.30 d.c. e.&f.

De New-York termijnmarkt was de eerste helft der week vast, om daarna een enkel puntje af te brokkelen. Het slot kwam met de volgende noteringen: Maart 1.23; Mei 1.24; Juli 1.33; Sept. 1.40 en Dec. 1.47, terwijl de laatste notering voor Spot Centr. 3.25 bedroeg.

De ontvangsten in de Atlantische havens der V. S. bedroegen deze week 43.000 tons, de versmeltingen 50.000 tons tegen 52.990 tons verleden jaar en de voorraden 251.000 tons tegen 492.600 tons.

De laatste Cuba-statistiek luidt als volgt:

Table with 3 columns: 1931 tons, 1930 tons, 1929 tons. Rows include Productie, Voorraad overgebr., Consumptie, Weekontvangst, etc.

Volgens C. Czarnikow werd op Mauritius ca. 35 pCt. van den suikeroogst door den orkaan verwoest, terwijl op de Fiji-eilanden een cycloon een hoeveelheid riet heeft vernield, waardoor de oogst ca. 15.000 tons minder zal bedragen.

In Engeland was weinig ondernemingslust te bespeuren, zoowel van koopers- alsook van verkoperszijde. De omzet van ruwe suiker was dan ook zeer gering, enkele posten werden verhandeld tot ca. Sh. 6/- basis 96 pCt.

De Londensche termijnmarkt volgde de geringe fluctuaties van New-York en liet aan het slot het volgende beeld zien:

Table with 2 columns: Month, Price (Sh. basis 96). Rows: Maart, Mei, Aug., Dec.

De Board of Trade Statistiek over Februari wordt met de volgende cijfers bekend gemaakt:

Table with 4 columns: Category, 1931, 1930, 1929. Rows: Import Ruw-suiker, Garaffineerd, Totaal, Voorr., etc.

Op Java was de markt uiterst rustig. De V.I.S.P. kon slechts 2500 tons tot de oude limites van de hand doen.

De afscheppingen bedroegen volgens officiele gegevens gedurende de maand Februari 131.000 tons, waaronder 65.000 tons naar Britsch-Indië en 21.000 tons naar Japan.

China heeft met ingang van 1 Januari een verhoogd invoerrecht voor suiker ingesteld en Britsch-Indië met ingang van 1 Maart. Aangezien de importen in deze landen vóór het van kracht worden der verhoogingen zeer zwaar waren, zullen de verschepingen van Java gedurende Maart waarschijnlijk klein zijn.

In Nederland was de stemming prijshoudend. De noteringen op de Amsterdamsche termijnmarkt trokken eerder iets aan: het slot kwam met de volgende prijzen: Maart f 8½; Mei f 8½; Aug. f 8½ en Dec. f 9½. De omzet bedroeg 3350 tons.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons. Manchester, d.d. 11 Maart 1931.

De prijzen voor Amerikaansche katoen zijn sedert ons laatste marktbericht teruggelopen; bij twee gelegenheden noteerde loco Mid. American te Liverpool 5.94 d. Gisteren sloot Liverpool 9 tot 11 punten en New-York 6 tot 11 punten lager; vanmorgen opende Liverpool 1 tot 4 punten lager. F.G.F. Sakel noteerde gisteren 9.60 d. Het totaal der loco-verkopen bedroeg de vorige week 34.110 balen, tegen 39.680 balen de week daarvoor, met iets meer dan de helft Amerikaansche. De ontvangsten in de havens beliepen 8.023.000 balen tegen 7.880.000 balen een jaar geleden, terwijl uitvoeren 5.150.000 balen bedroegen, tegen 5.557.000 balen het vorig seizoen. Groot-Brittannië heeft 199.000 balen minder ingevoerd dan het vorig seizoen, Duitsland 142.000 balen en Italië 177.000 balen minder, terwijl Frankrijk in dit seizoen 99.000 balen en China 110.000 balen meer hebben afgenomen.

De markt voor Amerikaansch garen was gedurende de

STATISTISCH OVERZICHT

Large table with columns for GRANEN EN ZADEN, ZUIVEL EN EIEREN, and MINERALEN. Rows list months from 1925 to 1931 with various statistics.

1) Men zie voor de toelichting op dezen staat de nummers van 8 en 15 Augustus 1928 (No. 658 en 659) pag. 689/90 en 709. 2) 79 Kg. La Plata. 3) = Western vóór ring van de huidige offic. not.wijze (Jan. 1928); Barley vanaf 2/2/31; vanaf 9/2 64/5 Z.-Russ.

cieele noteeringen van 28 ct. per ½ K.G. voor Superior Santos en 26 ct. voor Robusta kwam geen verandering.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verschepping zijn thans ongeveer 40/- à 41/6 per cwt. en van dito Prime ongeveer 42/- à 43/-, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verschepping, bedragen 26/3 à 27/-.

Nederlandsch-Indië was voor Palembang Robusta iets hooger, doch de andere ongewasschen soorten en ook Robusta W.I.B. waren iets lager. De noteeringen in de eerste hand zijn op het oogenblik:

Palembang Robusta, Maart-verschepping, 16¼ ct.; Benkoelen Robusta, Maart-verschepping, 16¾ ct.; Mandheling Robusta, Maart-verschepping, 18¼ ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Maart-verschepping, 23¼ ct., alles per ½ K.G., tif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De slot-noteeringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.
16 Maart	\$ 5.19	\$ 5.33	\$ 5.48	\$ 5.56
9 Maart	„ 5.13	„ 5.15	„ 5.31	„ 5.40
2 Maart	„ 5.04	„ 5.14	„ 5.33	„ 5.38
21 Februari	„ 5.35	„ 5.43	„ 5.45	„ 5.46

Rotterdam, 17 Maart 1931.

THEE.

De onafgebroken prijsdaling, die de theemarkt gedurende de laatste weken te zien heeft gegeven, is eindelijk tot staan gekomen en toonde de afgelopen week een beter aspect.

De Londensche veilingen hadden over het algemeen een vlot verloop en de prijzen waren bij goede vraag ongeveer prijshoudend. Midden-kwaliteiten gruisstee en theeën met veel geel trokken flinke belangstelling en de laatste waren dikwijls duurder.

Voor bladthee was iets minder vraag.

Volgens mededeelingen van de Vereeniging voor de Theecultuur in Nederlandsch-Indië bedroeg de thee-uitvoer van Java gedurende de maand Februari 5.017.000 KG. tegenover 5.534.000 KG. in Februari 1930. Voor de maanden Januari-Februari beliep de uitvoer 11.515.000 KG. tegenover 11.494.000 KG. in 1930.

Amsterdam, 16 Maart 1931.

VRACHTENMARKT.

Graan van Noord-Amerika. De graanmarkt toonde geen erlei opleving, definitieve orders zijn schaarsch. Van de Northern Range is de hoogste noteering voor prompt laden

\$ 0.08 naar Antwerpen of Rotterdam en \$ 0.09 naar Bremen of Hamburg, tegen welke cijfers evenwel geen tonnage kan worden verkregen.

Noord-Pacific. Deze markt was iets levendiger, alhoewel de vrachten laag blijven. Een boot van 6800 ton per Maart, werd afgesloten van Vancouver tegen 22/6, optie Portland 22/9, naar U.K./Continent, terwijl een boot van 8200 ton 10 pCt., per 10/30 April werd bevracht van Vancouver of Victoria tegen 22/6, optie Prince Rupert laden tegen 9 d. extra, naar U.K./Continent, 6 d. reductie naar Antwerpen of Rotterdam en de opties Middellandsche Zee en Adriatische Zee of Griekenland tegen resp. 2/6 en 5/- extra.

La Plata Rivier. Terwijl voor Maart booten de vraag vrij beperkt is, is er een goede vraag voor booten van iedere grootte per April. Een prompte boot van 5300 ton, 10 pCt., werd van de Bovenrivier afgesloten tegen 20/6 naar Antwerpen, Rotterdam of Amsterdam. Voor April ruimte werd tot 19/- betaald van niet boven San Lorenzo naar U.K./Continent, terwijl 18/3 naar Antwerpen, optie Rotterdam 18/6, werd betaald voor een boot van 6500 ton 10 pCt.

Middellandsche Zee. Nog altijd kan van deze markt geen verbetering worden gerapporteerd en het is ook niet waarschijnlijk, dat dit binnenkort het geval zal zijn.

De volgende ertsloadingen werden afgesloten: Sicilië/Hull 7/6, Larmes/Rotterdam 5/9, La Goulette/Barrow 5/6, Huerva/Rotterdam 4/3, Antwerpen of Gent 5/6, Danzig 6/10½, Runcorn 7/9, Immingham 6/3 en Garston 7/-, optie een gedeelte der lading naar Port-Talbot tegen 9/9. Er is een iets betere vraag naar scheepsruimte per April voor kolfaat.

Kolen van Groot-Brittannië. De vraag naar kolen verbeterd niet en de zaken, die gedaan worden, zijn onvoldoende om de mijnen op volle kracht te laten werken, terwijl sommige mijnen geheel stopgezet zijn, tengevolge van een staking tegen de loonsverlaging van eenigen tijd geleden. Deze moeilijkheden kunnen echter slechts van korten duur zijn, daar de staking niet door alle mijnwerkers wordt gesteund, nog door hun organisaties.

Van Zuid-Wales werd afgesloten naar Rouaan tegen 3/6, Lissabon 6/6, Cadiz 6/7½, Gibraltar 5/9, Algiers 7/-, Marseille 6/9, Genua 6/6, Triëst 8/3, Piraeus 6/9, Beyrou/Alexandrette 8/9 één, 9/3 beide havens, Alexandrië 7/1½, Port-Said 7/-, Casablanca 6/-, Las Palmas 6/9, Buenos Aires 10/-, en een haven Northern States 7/-, terwijl van de Oostkust werd afgesloten: Wyborg 4/9, Horsens 4/9, Odense 4/4½, Aalborg 4/10½, Elbe 3/9, Rouaan 3/6, Bordeaux 5/6, Bilbao 5/9, Algiers 7/-, Marseille 7/9, Genua 6/6, Triëst 7/9, Port-Said 7/3 en Las Palmas 7/-.

Vervolg STATISTISCH OVERZICHT VAN GROOTHANDELSPRIJZEN.

	KOLONIALE PRODUCTEN										INDEXCIJFERS	
	RUBBER ⁵⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.	SUIKER Witte kristal- suiker loco R'dam/A'dam. per 100 K.G.		KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per ½ K.G.		THEE A.R. N.-I. theev. A'dam gem. pr. Java- en Suma- trathee p. ½ KG.		COPRA Ned.-Ind. f. m. s. per 100 K.G. Amsterdam		Indexcijfer v/h. Centr. B. v. d. Stat., herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100	Indexcijfer van The Economist, herleid 1927 = 100 tot 1925 = 100	
Jaargemidd. 1925	2/11,625	100,0	18,75	100,0	61,375	100,0	84,5	100,0	35,875	100,0	100,0	100,0
" 1926	2/-	67,4	17,50	93,3	55,375	90,2	94,25	111,5	34,—	94,8	93,2	92,9
" 1927	1/6,375	51,6	19,125	102,0	46,875	76,4	82,75	97,9	32,625	90,9	95,4	89,5
" 1928	-10,75	30,2	15,85	84,5	49,625	80,9	75,25	89,1	31,875	88,9	96,4	87,6
" 1929	-10,25	28,8	13,—	69,3	50,75	82,7	69,25	82,0	27,375	76,3	91,6	82,6
" 1930	-5,875	16,5	9,60	51,2	32	52,1	60,75	71,8	22,625	63,1	75,5	69,4
Januari 1929	-9,875	27,9	13,775	73,5	53,125	86,6	77,25	91,4	29,—	80,8	94,2	84,6
Februari "	1/-	33,7	13,375	71,3	54	88,0	74,25	87,9	28,625	79,8	94,2	85,4
Maart "	1/0,125	34,0	13,50	72,0	54	88,0	72,75	86,1	27,625	77,0	94,8	85,8
April "	-10,5	29,5	13,375	71,3	54	88,0	74,25	87,9	26,75	74,6	92,9	83,9
Mei "	-10,875	30,5	12,25	65,3	54	88,0	73,50	87,0	25,875	72,1	91,6	81,7
Juni "	-10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	24,875	69,3	91,0	81,9
Juli "	-11	30,9	13,425	71,6	54	88,0	68,50	81,1	27,50	76,7	91,0	83,7
Augustus "	-10,5	29,5	13,00	69,3	53,50	87,2	64	75,6	27,25	76,0	91,6	83,6
September "	-10,125	28,4	13,475	71,9	51,75	84,3	64	75,6	28,25	78,7	91,0	82,0
October "	-9,625	27,0	13,30	70,9	48,50	79,0	66	78,1	27,50	76,7	90,3	80,5
November "	-8,125	22,8	12,50	66,7	41,75	68,0	66,50	78,7	27,25	76,0	88,4	78,8
December "	-8	22,5	12,075	64,4	36,75	59,9	60,75	71,8	27,125	75,6	87,1	78,8
Januari 1930	-7,375	20,7	11,675	62,3	35	57,0	60,50	71,6	26,875	74,9	84,5	76,9
Februari "	-8	22,5	11,40	60,8	35	57,0	58,25	68,9	26,375	73,5	81,3	75,2
Maart "	-7,625	21,4	10,70	57,1	35	57,0	62,25	73,7	25,25	70,4	78,7	74,2
April "	-7,375	20,7	10,55	56,3	35	57,0	59,50	70,4	26,125	72,8	78,7	72,8
Mei "	-6,875	19,3	9,80	52,3	34,75	56,6	58	68,6	25,0	71,1	76,1	72,0
Juni "	-6,125	17,2	9,775	52,1	33	53,8	58	68,6	22,875	63,8	76,1	70,4
Juli "	-5,625	15,8	9,275	49,5	31,50	51,3	55,50	65,7	21,75	60,6	74,2	69,3
Augustus "	-4,875	13,8	8,50	45,3	29,50	48,1	55,25	65,4	20,—	55,7	73,5	67,9
September "	-4,125	11,6	7,975	42,5	28,25	46,0	59,50	70,4	19,25	53,7	72,3	65,4
October "	-4	11,2	8,625	46,0	29	47,3	66,50	78,7	18,75	52,3	71,6	64,6
November "	-4,375	12,3	8,75	46,7	29	47,3	68,25	80,8	19,375	54,0	71,0	63,3
December "	-4,375	12,3	8,20	43,7	29	47,3	66,75	79,0	19,—	53,0	69,0	61,3
Januari 1931	-4,25	11,9	8,20	43,7	28	45,6	66,25	78,4	18,25	50,9	67,7	59,2
Februari "	-3,875	10,9	8,20	43,7	26,25	42,8	53	62,7	18,125	50,7	67,1	59,4
2 Maart "	-3,8125	10,7	8,25	44,0	26	42,4	44 ¹²	52,1	18,75	52,3		
9 "	-3,875	10,9	8,25	44,0	26	42,4			19,—	53,0		
16 "	-3,8125	10,7	8,25	44,0	26	42,4			18,50	51,6		